

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "
Nrul de Duminică
pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferenoz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminsa-
trație.
Mulțumite publice și Loc da-
schis costă fiecare zlr 20 fl.
Manuscripte nu se inu-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Discordia în partidul guvernamental.

Cele două căpetenii ale politicii de stat ungare, conții Khuen și Tisza, au ținut să se pronunțe zilele aceste fiecare în deosebi despre reforma electorală. Nu va fi tocmai o întâmplare, dacă aceste două declarațiuni care se deosebesc în fond, coincid în timp. În discursul său dela Cluj contele Tisza a accentuat că peste abizul ce-l desparte de aceia cari proclamă o soluție »ultra radicală« a problemei electorale »nu duce nici o punte«.

După explicațiile și lămuririle date cu aceiași ocaziune de contele Tisza *universalitatea* combinată cu *egalitatea* votului constituiesc deja criteriul unei soluțiuni ultra-radicală. »Imi pot închipui« — zice contele Tisza — »un vot universal«, care oferă *garanțiile* necesare și prin urmare nu poate fi egal; sau imi pot închipui un vot egal, care ar cuprinde și garanțiile și prin urmare n'ar putea fi obștesc. Concepția este clară: Ungurii, cari sânt identificați cu statul să nu fie puși pe aceleași baze electorale cu celelalte popoare ale Ungariei; lor să li-se garanteze prin lege privilegii. Sau cu alte cuvinte: Principiul legii electorale feudale, prin care poporul era exclus dela urnă, să fie tradus acum astfel ca în noua lege electorală popoarele nemaghiare sa fie puse într-o inferioritate forțată.

Din punct de vedere politic între prin-

cipiul legii vechi feudale și cel al reformei intenționate de Tisza nu există nici o deosebire. Este același lucru prezentat numai în diferite forme. Ori cât de mult s'ar suci fraza și ori câtă măiestrie s'ar cheltui pentru organizarea cuvintelor, adevărul că contele Tisza este un *adversar declarat și hotărât al votului universal* reese clar pentru ori și cine.

Față cu un corespondent al unui ziar mare străin contele Khuen a înut să precizeze în același timp că guvernul nu se va îndepărta supt nici o împrejurare dela principiul universalității și al egalității votului; acesta va forma baza reformei electorale. Cu toate că contele Tisza vorbește numai de »amănunte importante«, despre care n'ar fi de acord cu ministrul-președinte în privința reformei electorale, »abizul« ce-i desparte și peste care nu duce nici o punte, este vizibil pentru toată lumea. Căci principiul însuși al legii, baza ei nu poate fi la nici un caz »un amănunt.« Tisza recunoaște pe toți aceia care tind la votul universal și egal nu numai de adversari, ci de trădători, căci îi trimite să-și caute aliații lor printre »dușmanii neamului unguresc, cari trăesc în țară și în Austria.« A înțeles contele Khuen?

Aflăm, ce e drept, și în cele mai nouă declarațiuni ale guvernului despre reforma electorală și cunoscutele sale reserve. Nu vrea nici el să măsoare cu aceiași măsură. »Nimeni nu poate pretinde dela noi ungurii« — zice contele Khuen către ziaristul străin — »ca să ne expropriem în propria

noastră țară și nici alții în locul ungarilor nu ar face-o.«

Principiul egalității n'are să fie deci susținut nici de guvern, în toată întinderea sa ungurii trebuie să rămână o naționalitate privilegiată în țară; ei se simt prea slabi pentru a intra într-o concurență liberă cu celelalte popoare conlocuitoare. Deosebirea întră guvern și Tisza însă este cu toate aceste esențială. Privilegiul naționalității ungurești, voit de amândoi, unul tinde al da fără jignirea principiului universalității și egalității și celalalt cu desconsiderarea fie a universalității fie a egalității. Guvernul pare a nu fi aflat încă formula prin care să garantează ungarilor egemonia, și dacă a aflat-o nu-o dă încă pe față; Tisza a găsit această formulă și o dă în vileag pe toate drumurile: reformă electorală pe baze mai largi așa, ca naționalitățile nemaghiare să fie pentru toate cazurile neputincioase.

Atât guvernul cât și Tisza se mângăie că chestiunea reformei nu este actuală și că până atunci când ea va deveni actuală, »coaptă« precum se exprimă contele Tisza, are să mai treacă mult timp, suficient pentru înlăturarea disordanelor de astăzi. Ori cât de lung ar fi timpul, care ne desparte de actualitatea reformei, nu ne putem închipui cum s'ar putea face un compromis fără ca, sau guvernul, sau Tisza să fie siliți a părăsi baza pe care stau astăzi.

Toate desmintirile deci despre existența discordiei în partidul guvernamental nu pot afla crezământ. Ea este reală, întemeiată

Socialistul de paradă.

De H. Chendi.

Bernard Shaw, causticul scriitor irlandez, nu e cunoscut la noi și e mare păcat. În literatura universală de astăzi el este un nume din cele mai apreciate. Romanele lui sociale, piesele și criticile lui dramatice, dar mai cu seamă spiritualele lui încercări (»Essays«), sânt subiectele de cea mai actuală discuție și de nesfârșite controverse în Germania, ca și în Anglia. În cuprinsul acestora, Shaw, acest contemporan și coleg al lui Oscar Wilde (sânt născuți amândoi la Dublin), îmbrățișează cu preferință problemele de cari se agită astăzi omenirea; e pururea îndrăzneț și paradoxal în teoriile sale și toată opera lui e țesută din firele celei mai mușcătoare ironii. Din parca-mi mărturisesc a fi găsit, în literatura străină de astăzi, puține personalități mai atrăgătoare, puține spirite mai captivante și mai scânteietoare ca pe Bernard Shaw.

Imi propun a vorbi mai pe urmă de întregimea lucrărilor lui și a le face cunoscute la această rubrică. De data asta însă mă voi mărgini, la un roman al lui Shaw, apărut de curând și în nemțește și intitulat »Socialistul amator«, — roman pe care-l relev între altele și pentru a avea prilejul de a sta puțin de vorbă și asupra socialistilor noștri de paradă.

Eroul acestui roman este un anume Sidnei Trefusis, tiner gentilom, cult și foarte spiritual. Bunicul său a fost însă un om viclean, căruia munca de câmp nu-i plăcea, dar care jefuia pe țărani de vaci și de oi, de lână și de carne, pen-

tru a-l gonii pe urmă din bordeiele lor și a-și face loc de vânătoare din satul lor. Iar părintele eroului își lmulți capitalul, ridicând fabrici de lânărie și chinuind pe sute de mil de muncitori cu ziua, pentru a îngrămădi la milioane. Și Trefusis, omul vederilor înaintate și democratice, văzându-se moștenitorul unei colosale averi, adunată din sângele și drepturile atâtor sclavi obișduiți, se scârbi și se hotărî: nu să renunțe cumva la averea enormă și s'o împartă cu sclavii cari l-au adunat-o, dar să vestejească el singur acest sistem de îmbogățire, să se coboare el singur în mulțime și acolo să predice evangeliul socialist după tipicul celui mai bun Marxist.

Zis și făcut. El își jertfește iubirea și soția, lasă palat și bogății pentru a se putea consacra idealului socialist. Imbrăcat în costum de țaran, gentilomul se amestecă printre sclavii tată-seu, agită, vorbește, scrie, plătește cheltuieli pentru ziare democratice, pentru panflete și foi volante, produce mici tumulturi și greve. E un tip admirabil această creatură a lui Shaw. Cu o rară volubilitate în frază, — aici patetic și grav când perorează în contra căsătoriei, care n'ar fi altceva decât »o zădarnică cheltuielă de energie«, colo învățat lucru mare când e vorba de probleme economice, sau de artă pentru proletari — acest Trefusis, interesant din punct de vedere psihologic, își face impresia alternată, când de apostol genial, când de șarlatan. Teoriile pe cari autorul i le dictează, în special în materie de educație morală, cu ascuțitul hotărî tantireacționar, pre cum și părerile artistice sânt atât de frumos conturate, încât socialistul acesta improvizat câștigă temei de crezământ și ascedență asupra semenilor săi.

Iar rezultatul? Nici un rezultat! Bășici de săpun, zgomot și poză e totul. Paradă de vorbe mari și deșarte. Planurile lui Sidnei Trefusis se risipesc în vânt și romanul se termină ca orice poveste romantică: eroul se însoară, convertit la principiul că »înșurătoarea este o datorie, pe care trebuie s-o îndeplinim cu toții«, — și se întoarce în casele sale somptuoase, uitându-și desigur aventura socialistă...

Nu-i așa, că figura aceasta a gentilomului englez din romanul lui Shaw o cunoaștem și la noi, deși nu într-o înfățișare atât de complexă? Socialismul acesta de paradă, cu belșugul de teorii și de vorbe căutate, și-a avut și își are și la noi reprezentanți intelectuali, pe o scară întinsă, dela talentele reale, până la simpaticii farsori, cari își termină cariera, ca Trefusis, în cel mai burghez mod.

La noi, ca și în alte multe țări, socialismul a fost o importanță și o imitare a unui curent străin, fără necesități sufletești din partea noastră. Literatura, care s'a făcut în jurul principiilor sociale importate, a fost și ea în cea mai mare parte imitată și resumată din cărți străine. Și mulți dintre ceice paradau pe vremuri cu vorbe mari, s'au convertit la liniște și moderațiune, ca orice socialist amator ce se respectă. Nu zic, că pe urma frământării lor nu ne-a rămas ceva. Criticile dlui Gherea sânt o pildă, că, în mijlocul celor mai aventuroase campanii, o forță echilibrată poate produce o operă, care rămâne cel puțin oglinda timpului său. Dar e cert, că popularizatorul artei cu tendinți sociale n'a avut nici un talent productiv în jurul său, pe care să-și

pe principii și nu se poate înlătura, decât prin înfrângerea uneia din părți. Susținându și punctul său de vedere în cestiunea reformei electorale guvernul marchează tot odată această discordie, fără ca să aibă și curajul a împinge pe Tisza afară din partid. Tisza când se declară ca adversar hotărât al votului universal nu numai că nu ia o atitudine contra guvernului, ci îi face declarațiuni de amor.

Pentru toți câți stau în afară de acest joc speranța pentru împlinirea misiunii contelui Khuen scade neconținut. Guvernul, care e silit să sufere această »oposițiune prietenească« nu poate fi decât slab, și un guvern slab nu este capabil a da soluțiune unor chestiuni mari. După toate probabilitățile noul parlament, care va eși din alegerile conduse de acest guvern va fi incapabil de a da țării legea electorală liberală și democratică, cerută de cetățeni, cu atâta insistență. Se prevăd de pe acum nouă crize, prin care va trebui să treacă Ungaria până ce va ajunge să-și poată așeza bazele existenței sale.

Convocarea parlamentului. Monitorul oficial de azi aduce autograful regal prin care *parlamentul este convocat pe 21 Iunie.* Autograful e adresat către toate municipiile din țară și e contrasemnat de contele Khuen-Héderváry. În acelaș timp primul-ministru publică, în calitate de ministru al afacerilor interne, o ordonanță, în care fixează ca termen pentru alegerile parlamentare restimpul dela întâi până la 10 Iunie, iar într'o altă ordonanță invită municipiile să se îngrijească de menținerea ordinii și păcii în decursul alegerilor și să vegheze, asupra siguranței personale precum și asupra siguranței proprietății, dată fiind perspectiva foarte agitată a alegerilor actuale. Ministrul de interne dă apoi autorităților administrative ordinul să previe și să *aplice mijloace de retorsiune contra agitațiilor antilegale și in-*

razime cu de-amănuntul teoriile. Cei mai mulți erau, evident, socialiști de paradă.

Dar nu de cel din trecut voim să vorbim. În timpul din urmă câteva vârstare tinere din presa noastră bucureștliană sânt geloși de eroul lui Shaw. Ei caută o nouă atingere cu mulțimea, — dar fără spiritul și pregătirea englezului și fără să aibă nici cultura contemporanilor din întâia campanie socialistă la noi. Ei afișează două organe periodice »Facla« și »Viața socială« — incendiară ca titlu, cea dintâi și a doua cu tendința transparentă — și cu ajutorul acestora pornesc din nou să predice cu gura plină reformele cele mari ale omenirei. Cuvintele curg gărlă, clișee se reeditează și un val vârtej de gânduri, gândite de alții mai de mult, se prevale prin coloanele celor două organe socialistice.

Scopul? Cultivarea maselor. Și n'avem nimic de zis, căci, în definitiv, acelaș scop îl avem cu toții. Ne mirăm numai de modul nemilos cum se maltratează literatura pentru ajungerea acestui scop. Noi știm cu toții că nimic mai potrivit pentru cultivarea mulțimei și pregătirea ei pentru ziua de mâine, ca literatura. Înțelegem însă ca această literatură să se servească pe priceperea și folosul cetitorilor din acele pături de jos. Și socotim că mai ales în reviste de propagandă socialistă n'ar

dreptate împotriva statului. Dispozițiile legii electorale despre așnumitele *cheltueli constituționale* trebuiesc publicate în fiecare comună, cel puțin cu 8 zile înainte de alegeri.

Intrunirea partidului naționalist.

(Dela corespondentul nostru).

București, 25 Aprilie.

După debaterile, cari au avut loc în zilele de 23 și 24 Aprilie, cu care ocazie s'a redactat textul definitiv al programului partidului naționalist-democrat, șefii acestui partid, d-nii Iorga și Cuza au convocat pe cetățenii orașului București la o mare întrunire publică, în sala »Dacia« spre a le aduce la cunoștință și a le explica acest program.

La apelul fruntașilor naționaliști publicul bucureștean a răspuns cu multă însuflețire. Pentru prima oară mi-a fost dat să văd atâta curată, atâta sinceră însuflețire la o întrunire publică. Toți asistenții purtau la butonieră cocarde tricolore. Și în după amiaza asta frumoasă de Aprilie sala gemea de lume.

La orele trei se deschide întrunirea supt președinția colonelului Manolescu-Mladian. Bătrânul ostaș este primit la tribună cu o furtună de aplauze. El mulțamește lui Dumnezeu că a ajuns și zilele acestea de-a vedea constituindu-se un partid politic, al cărui program este alcătuit pe baze curat naționale, îmbrățișând cauza tuturor acelora cari au acelaș suflet, aceleași doruri și acelaș ideal.

Se citește apoi programul partidului așa cum a fost alcătuit la congresul dela Oppler. După citirea fiecărui punct sala izbucnește în aplauze îndelung repetate. Se citește apoi telegramele de adesiune sosite dela românii din diferitele părți ale țării și de peste hotare. Au produs cu deosebire

avea cuvântul să figureze decât bucăți literare, cari reprezintă anumite tendințe realiste, numai lucruri utile Ideii celei mari, pe care revista o prezintă. Se întâmplă însă contrarul. Literatura, tipărită la aceste reviste ale socialiștilor noștri de Duminecă, are un caracter cu totul confuz și *decadent* și pe cum se știe decadența în poezia modernă înseamnă un principiu cu totul individualist și aristocratic. Spre mirarea noastră, socialismul în literatură, e susținut astăzi de câțiva elevi ai falimosului Macedonski, cari, în lipsa de talent și echilibru, se disting prin verbozitate și excentricități. Așa că cine voadeste să cunoască modul cum se face astăzi în București educația literară a social democraților, în loc de idealuri sociale, în loc de aspirațiunile lor, vă găsi în versurile unui domn Arghezi următoarele alurăți rimate :

*Infinit! Infinit!
Adună-ți bolțile de-odată
In șuer prelungit —
Și 'n fruntea mea secată
Și-n pieptu mi alurit
Te'n fige drept ca o săgeată.*

*Symbolic infinit!
Te strânge 'n chip de fulg,*

mult entuziasm telegramele sosite dela tinereimea română din Cluj :

»Apostolilor vremii noi omagiu și izbândă deplină. Piatră jidoviții!«

Și din Săliște:

»Dorim izbândă deplină ideilor naționaliste. Să poată sfărîma capetele de balaur ale străinismului cotropitor.«

Apoi d Manolescu-Mladian explică publicului rostul acestei întruniri ca și rostul înființării partidului naționalist-democrat.

Cuvântarea dlui Manolescu Mladian.

Lupta pentru înființarea partidului naționalist democrat a fost lungă și grea. Și fiecare român trebuie să tresalte de fericire, văzând că acum acest partid a luat ființă, că năzuințele unor splrite mari n'au rămas zadarnice. Partidul naționalist democrat are înaintea lui viitorul. Pe baza programului său el va merge neclintit înainte chemând supt flamura lui pe toți aceia, cari înțeleg vremurile grele, prin cari trece poporul românesc.

Nu ademenim pe nimenea. Nu facem promisiuni. Idealul nostru fiind întărirea neamului, cel ce vine între noi vine să facă jertfe, nu să se gândească la căpătulală. Pentru a putea ajunge la idealul nostru, trebuie să știi că în ori ce moment sântem gata la ori ce eventualități, nu trebuie să dormim pe laurii câștigați de urmata noastră în trecut. Armata trebuie organizată în vederea primejdiilor viitoare. Să ne creem o armată de două ori așa de mare ca a ori și căru stat din Balcani. Și pentru a fi siguri de spiritul acestei armate, evreii trebuiesc înlăturați. N'avem nevoie de brațele străinilor, încrezându-ne în virtutea voinicilor noștri,

Cuvântarea colonelului Marcu.

Dl colonel Marcu arată primejdia ce o prezintă ovreii pentru armata românească Ilustrează cu exemple corupția de care se servesc și tăcerea de care se înconjoară aceste acte. Care este cauza? Este faptul că în presa noastră sânt așa de mulți evrei, cari își servesc numai interesele lor la adăpostul politicianismului. Cazul elevului din Craiova, care insultat biserica și presa nici nu l'a amintit este caracteristic. Spre a feri armata de corupție și stricăciune isgonirea evreilor se impune. Este cât se poate de laudabilă hotărârea partidului de a formula în program un punct privitor la delăturarea evreilor din presă.

*Și 'n mine, lămurit
Te răspândește — să mă zmulg
Să cad ca un aerolit
Scăpat urlând din circuit.
Demonic infinit!...*

Vedeți, vă rog, numai din acest fragment cât de mult îl doare pe socialistul nostru de paradă, de soarta muncitorului din fabrică și cât de îngrijat este de binele lui! Și vedeți pe acelaș poet decadent, care s'a înregimentat la noua propagandă socială din București, cristalizându și teoriile de înaltă educație a maselor. în următoarele »Stihuri« din cel din urmă număr al revistei »Viața socială« :

*Priveghie dară visul în noi să l împătrești
Fă l început de coardă din fiecare deșt
Fă l pirostrii ivoriul fierbinte al unui trup
Cu amintiri de marmor și cu miros de stup.
Nutrește-ni l cu ce e în tine întărire,
Cetate de altare, isvor de omenire!
Dă-i lapte de ești ramă, dă-l sânge : curte-
[zană*

Și inima 'n curvie țî-o fă de Cosânzlană!...

Frumos! Stăm bine cu propaganda socialistă la noi și cu ajutorul ce l-i dă literatura dela Ilustrele lor reviste sociale! Câtă paradă de cuvinte și mai ales câtă lipsă de conștiință!

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

După d. Marcu a luat cuvântul avocatul P. din Brăila, care a arătat deosebirea dintre naționaliștii conduși de evrei și dintre naționaliștii conduși de români. Partidul naționalist nu samănă ura între clase. Politica lui este: Prin lege la dreptate!

D. Andrei Livezeanu din Râmnicul Vâlcea arată că înzestrarea naționaliștilor este de a deștepta în popor conștiința și demnitatea, simpatizăm cu creatorii, fraternizăm cu ei atât timp cât nu s-au sedus de străini.

În același sens a vorbit și avocatul Dima dela Blănița de Munte.

Cuvântarea Dlui Zelea Codreanu.

Profesorul Zelea-Codreanu dela Huși spune: Noi pe propriul nostru pământ suntem amenințați din par ea străinilor cu prăbușirea. Statistica ne arată cum populația străină a orașelor crește, în timp ce românii scad. Dacă n'ar fi alimentația acestora cu aceia cari vin dela țară, numărul lor ar dispărea cu totul. La orașe nu avem meseriași și negustori români. Târgușoarele Moldovei sunt culpurite de streini cari zilnic se întăresc, devenind tot mai aroganți. Partidul naționalist vine în ultimul moment. Cere măsuri pentru îndreptarea răului. Odată va lua el aceste măsuri. Am desfășurat steagul Cine își iubește neamul să vină cu noi.

Curântarea Dlui A. C. Cuza.

D. A. C. Cuza a ținut un lung și înălțător discurs în care a arătat necesitatea care se vede de mult de a se înființa acest partid. Aderenții lui sunt mulți. La viitorul congres, când vor veni delegațiile țărănilor din fiecare județ, se va vedea atunci cât de puternic este acest partid!

Oratorul analizează doctrina fiecărui partid, arătând cât de inferioară este aceasta față de aceea a partidului naționalist. Doctrina acestora este: Națiunile sânt creatoare de cultură. Ele au o organizație și un teritoriu al lor. Românii însă azi nu au teritoriul lor, căci pe acesta l-au acaparat streinii. Pentru recucerirea acestui teritoriu s'a format partidul naționalist.

Cuvântarea d-lui Iorga.

După ce oratorul arată că aceasta este a treia întrunire politică, pe care a convocat o în sala Dacia, unde cei cu dragoste de neamul lor s'au întrunit după încercarea de a se umili limba românească la teatrul național și după vărsările de sânge din 1907 — explică ideile de cari au fost conduși alcătuirii programului naționalist, condamnând politica cea cu două fețe, care se face la noi. Examinează ce s'a făcut pentru rezolvirea chestiei țărănești, condamnând pe aceia, cari n'au făcut ce trebuiau să facă.

De asemenea nu s'au făcut nici reformele administrative promise. Deși țara a trecut prin grele încercări, cu guvernul venit după războaie, s'au schimbat numai oamenii. Sistemele au rămas aceleași.

O singură lege bine făcătoare avea guvernul: Legea pentru încurajarea industriei naționale. Dar s'a temut s'o aducă. Nu s'a făcut nimica nici pentru rezolvirea chestiei electorale.

Partidul naționalist însă își ia angajamentul de a trece peste toate piedicile și a lupta pentru aducerea reformelor binefăcătoare poporului.

În entuziasm general întrunirea s'a închis la orele 7.

Din străinătate.

Alegerile în Franța. Duminecă au avut loc în Franța balotaje în 223 cercuri electorale. Rezultatul acestor alegeri era de prevăzut: pretulindeni au învins aderenții republicei. Partidele dușmane dintre 593 de mandate nu dispun decât de 150.

Dintre cei 593 de deputați (din 4 cercuri nu se cunosc încă rezultatele) sânt 80 republicani, 262 radicali și socialiști radicali, 26 socialiști independenți, 76 socialiști reuniți, 172 progresiști, 16 naționaliști și 62 conservativi.

Guvernul lui Aristide Briand a eșit învingător cu o majoritate zdrobitoare.

Misiunea română la Cetinje. Principele Nicolae a oferit misiunii române un prânz de gală, cu care prilej a ridicat următorul toast:

»Printr-o cordială grabă, de care sânt adânc mișcat și a cărei însemnătate nu-mi scapă nici decum, M. Sa Regele a binevoit să mă onoreze cu felicitările sale cu ocaziunea jubileului meu, trimițându-mi în același timp ca semn văzut al amicitiei sale marele cordon și colanul ordinului care poartă numele său August.

Îi sânt extrem de recunoscător. Urările de fericire ce a binevoit a-mi trimite și al căror fidel fălmaciul v'ați făcut dv. generale, mi au umplut inima de bucurie. În timpul domniei sale am urmărit cu o vie plăcere și cu o sinceră admirație opera înțeleaptă și rodnică a prea iubitului vostru rege căruia România în mare parte îi datorrește starea sa liniștită și prosperă precum și gradul însemnat de civilizație și de cultură pe care l'a atins, precum și considerațiunea de care se bucură pe lângă celelalte națiuni.

Însă nu aci este momentul de a atinge acest subiect: mă rezerv să mă opresc asupra lui cu o altă ocazie la București, peste șase ani când M. S. Regele va sărbători de asemenea jubileul său. Până atunci, vă rog, generale, să raportați M. S. Regelui că-l mulțumesc din adâncul sufletului de prevenitoare sa atențiune ce mi a arătat, și pe care a relevat o însăși mai mult prin alegerea persoanei Voastre pentru a-i confia misiunea de care Excelența Voastră s'a achitat atât de bine.

Ca buni frați de arme dintr-o epocă a glorioșului trecut al istoriei să bem împreună în sănătatea regelui Carol și să-l invităm a împărtăși cu sufletul acest toast, căci a simțit ca și noi mirosul înepător al ierbei de pușcă pe câmpul de bătaie în fața unui eroic adversar și alături de marele și puternicul nostru aliat.

Să bem în sănătatea M. S. Reginei Elisabeia căreia toată lumea îi cunoaște și îi admiră virtuțile de suverană și de femeie precum și spiritul sublim care i-a asigurat un loc așa de înalt în literatura modernă.

Să bem în sănătatea întregii familii regale. Urez țării voastre, călăuzită de o dinastie ilustră, să fie dată tot felul de fericire și de propășire precum se cuvine unui popor descinzând din cuceritorii și civilizatorii lumii.

Musica militară care concerta, a cântat în acest moment imnul românesc.

Sâmbătă dimineață, misiunea română a plecat spre Cattaro.

După programul stabilit de mai înainte, ea ar fi trebuit să se ducă prin Antivari, unde iactul principelui Nicolae era pus la dispoziția misiunii spre a conduce la Cattaro, dar d. general Budișteanu temându-se de oboseală a ales drumul spre Cattaro care e mai scurt.

Principele moștenitor în numele principelui Nicolae a venit să salute pe membrii misiunii înainte de plecarea lor și le a urat călătorie bună.

De asemenea ministrul de externe, cel de război, mareșalul curței, toți aghiotanții și ofițerii

casei militare a principelui Nicolae, al principelui moștenitor, precum și un mare număr de ofițeri, de mari demnitari ai curței și ai statului au venit să salute pe membrii misiunii, cari au plecat în automobilele curței în strigăte entuziaste de: »Trăiască România«.

Scrisori din Paris.

Cometa Halley. — Conferința lui Peary. — Omul zilei: aviatorul Paulhan. — Condamnarea unui asasin. — Energie de tigru.

Și acum șaptezeci și șase de ani, cometa Halley, care se vede acum supt forma unei stele cam nebuloase, a venit să se preumbe pe supt cerul nostru, în calitatea ei de cometă periodică.

Și ziarele din vremea aceea, ca și cele de azi, s'au ocupat mult de astrul călător. Opinia publică așteaptă cu curiozitate, dar fără emoțiune, venirea cometei, pregătită fiind pentru acest eveniment de către declarațiunile marelui astronom Arago.

Arago ocupa, supt monarchia din Iulie, o situație științifică unică. Spre dânsul se îndreptau privirile când era vorba de v'ro chestiune astronomică sau alta, — căci știința lui Arago era universală. Ilustrul savant făcu mai multe comunicări la Academia de științe, asupra cometei Halley înainte de momentul perifeleului ei și aceste comunicări avură darul să calmeze neliniștea unora.

În 1834, analiza spectrală nu era născută încă, așa că Arago nu se ocupa, nu putu să se ocupe de natura gazului din care era formată coada cometei, dar demonștră că masa acestui apendice era insignifiantă în comparație cu aceea a pământului. Opinia aceasta a fost mai târziu apărută de Babinet, care numea cometele »nimicuri vizibile«.

Așa că să nu vă prea speriați, oameni buni, că o să vă prăpădească steaua cu coadă. Nu cometele o să ne omoare pe noi. Sânt ele altele stelele căzătoare ce ne mănâncă. Ce zici, părinte Vasile Mangra?

O conferință care va fi cel puțin tot atât de interesantă, tot așa de senzațională ca a lui Roosevelt, va ține la Sorbona faimosul căpitan Peary, descoperitorul polului Nord. Celebrul explorator a fost invitat de către societatea geografică și a primit cu mult entuziasm, să vie la Paris.

Rivalul doctorului Cook se găsește în momentul de față la Londra, unde este sărbătorit și aclamat ca un triumfător. Acolo e socotit ca veritabilul »descoperitor« al polului arctic. E copleșit de invitații la prânz, de cereri de autografe, iar ziariștii englezi se perindă toată ziua pe scările hotelului său.

Comandantul Peary nu mai vrea să vorbească nimic despre diferendul său cu Cook. El spune că a demonstrat că rivalul său n'a ajuns nici când la 90 de grade, adică punctul polar.

Data conferinței sale la Sorbona nu e încă fixată.

Un alt om despre care se vorbește mult în timpul de față, omul la modă azi e aviatorul Paulhan, care a câștigat premiul ziarului englez »Daily Mail«, în valoare de 250.000 lei (de zece ori mai mult ca Bériot!) străbătând în aeroplan 300 de kilometri.

Paulhan, om liniștit, prieten al calmului, trebuie să se gândească că gloria are micile ei inconveniente. Ziua lui de ieri a fost, într'adevăr, acela a unui domn foarte ocupat. Primit, dimineața, de către »Daily Mail«, care detea un mare prânz în cinstea lui, primit la ceasurile 4 de către clubul Aeronautic, primit seara de alt club, — el trebuie să fie foarte zăpăcit de atâtea ocupații agreabile.

▼	ANUNȚURILE	▼
▼	se primesc cu preferință moderate la administr. »Tribunei«.	▼

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform termenii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă!

Ce vrei, o nenorocire nu vine nici-odată singură. Cu atât mai mult o fericire! Paulhan a fost copleșit dintr'odată, cu toate onorurile cuvenite. Nu mai vorbesc de frâncule încasați, fiindcă ar fi în stare să le lase gura apă aviatorilor unguri de pe la Pesta!

O nouă condamnare la moarte la Paris. Sentința îl privește pe Liaboef, acela care într-un sentiment de răzbunare, a ucis un vardist și a rănit pe alți doi. Fără să știe, asasinul e o fiară sălbatecă, setoasă de sânge — cu toate acestea actul său, cât de odios este, ne însuflă fără de voie un sentiment de admirație. Admirăm tenacitatea feroce a lui Liaboef, curajul cu care și a pus în joc viața, numai spre a se răzbuna.

Se spune că condamnatul ar fi fost un lucrător mai mult s'au mai puțin cinstit pe care acum câteva luni, l-au arestat agenții de moravuri, ca »sonteneur«. Arestarea aceasta l-a jignit pe Liaboef, și după ce și-a făcut osânda — două sau trei luni mi-se pare — și-a pus în gând să se răzbune pe acel cari l-au arestat. De atunci, omul a făcut sacrificiul vieții sale, căci nu se îndoaia o clipă că la capătul căii pe care a pornit-o, îl așteaptă ghilotina.

Săptămâni întregi Liaboef a muncit ca un rob la cismăria unde era caldă; mânca puțin, bea și mai puțin și banii câștigați îi pune deoparte cu scopul să-și cumpere cu ei armele necesare răzburării pe care o plănuia. Zile întregi nu făcea alt drum decât dela atelier acasă și de acasă la atelier, ca nu cumva să l'ispitească orașul și să fie silit să cheltuiască din banii economisiți. Ciudată stare psihologică, demnă de studiat — sălbatecă energie fizică și morală, de care puținii oameni sânt capabili. Frica de moarte — și de ce moarte! — nu l-a înspăimântat o singură clipă pe ferocele Liaboef. Și când a ajuns să poseadă armele de cari avea nevoie: un revolver de calibru și de precizie — el și a înarmat brațele cu un fel de plăci de oțel garnisite cu cue ascuțite, ca agenții poliției punând mâna pe dânsul, să și sfășie degetele și să-l dea drumul.

Amănunt foarte interesant: Asasinul îmbrăcându și această cuirasă nu se gândea un moment să scape de justiție, nu! — îi era doar frică ca agenții să nu-l reducă la neputință înainte ca el să-și fi consumat cruda sa răzbunare.

Și lupta a avut loc, într-o noapte din lunile trecute, între asasin și poliști. Poliștii erau șapte, toți oameni voinici și neînfricoșați; Liaboef era singur. Și a scos fiara revolverul și a tras; trei vardisti au căzut supt gloanțe, unul a murit a doua zi, ceilalți doi au fost grav răniți. Ceilalți îl înconjurau în acest timp, dar nu l-au putut aresta decât după o luptă de moarte... Rănit grav de o balonetă polițienească, banditul s'a predat.

Eri a fost ziua lui de judecată. Liaboef a auzit sentința de moarte fără ca un mușchi să-i tresară pe față, fără ca expresia lui sălbatecă și încruntată să-l părăsească o singură clipă. Teama de moarte n'are nici o influență asupra acestui caracter de oțel... Ce om!..

Sântem departe de a ne dori moartea unui asemenea monstru. Tigrul însă, după ce cade supt gloanțele vânătorilor în urma unei lupte sângeroase, ne însuflă fără să voim un sentiment de ciudată admirație. Tot așa și Liaboef; mai ales în ziua de azi când instinctul de conservare e atât de puternic printre oameni, când sântem îngrijorați până la lașitate de răsfățata noastră ființă. Asta înseamnă că, ori cât timp vor exista omul, instinctul sângeros al strămoșului său din caverne nu-l va părăsi de tot. *Tristan.*

Sinodul arădan.

Sedința III.

Sedința s'a deschis azi Marți ora 10 a. m. supt președinția P. S. Sale Episcopului.

Deputatul Ioan Georgea face următoarea propunere: Venerabilul Sinod ca corporație superioară diecezană, care a stabilit statutele fondului preotesc, în textul lor de azi, să dea interpretarea §§ lor 16 și 32 a acestor statute, având, aceasta interpretare a se comunica preoțimei dieceze spre știre.

Se transpune comisiei organizătoare P. S. Sa prezintă petițiunea corpului didactic dela școala de fete cu privire la îmbunătățirea plăților.

Se transpune comisiei petiționare. Se acordă concediu deputatului clerical Andrei Horvath pe întreaga sesiune sinodală.

P. S. Sa Episcopul comunică că în Sinodul trecut din greșală s'au ales doi asesori în senatul strins bisericesc, pe când era vacant numai un loc, căci al doilea trebuie rezervat pentru postul nou sistemizat de al doilea asesor ordinar. În urma acesteia P. S. Sa a fost adus în greua situație de a nu se putea declara pentru întărirea canonică a acelor aleși. Întâmplându-se acum că unul dintre cei aleși, protopopul Traian Mager a reposedat, declară că e acum dispus a înțări pe părințele Traian Vășian, ales în sesiunea trecută și îi dă confirmarea canonică.

Urmează referada comisiei epitropesci, prin raportorul Procopie Givulescu. Se citește raportul general al consistorului din Arad ca senat epitropesc. La propunerea comisiei sinodul ia la cunoștință în general și în special cu excepția punctelor asupra cărora se prezintă rapoarte speciale.

Se constată că comuna bisericească Sinteia nu a prezentat la consistor socoșile pe 13 ani, comuna Jadani pe 10 ani. Consistorul este îndrumat a lua demersuri disciplinare față de organele din aceste comune.

Raportul consistorului din Arad, despre cenzurarea și aprobarea socoșilor sfintei mănăstiri Hodoș Bodrog se ia la cunoștință.

Se șterge o sumă de cor. 10.362.25 ca deteriorare din valoarea realităților diecezeane și se invită consistorul a face o prețuire nouă imobilelor conform împrejurărilor de azi. Se încuviințează ștergerea sumei de 10.340.16 fil. ca deteriorare din valorile instalațiilor tehnice ale tipografiei și a magazinului librăriei diecezeane.

Ce primește ștergerea pretențiilor de 18.340.36 fil, prezentate de Consistor ca neincassabile, aceasta nu se încuviințează ci se îndrumă consistorul a arăta caz de caz și cauzele, stabilind și responsabilitatea pentru eventualele omisiuni.

Sedința se închide la 12¼.

Sedința IV.

Se deschide la oarele 5 p. m. supt președinția P. S. Sale Ioan I. Papp episcop.

Înainte ordinii de zi se verifică procesul verbal a sedinței a. m., apoi îl se acordă concediu dd. deputații Isaia Ardelean și dl V. Mangra și se trece la ordinea zilei:

Părintele protopop Procopie Givulescu dă cetera raportului general și special al senatului epitropesc dela Cons. aradan și din Oradea-Mare. Raportul despre administrarea averilor bisericești, școlare și fundamentale fără multă discuțiune se ia la cunoștință și se dau consistoarelor absolute pentru anul de gestiune 1908/09.

Urmează referada părintelui Givulescu în cauza împărțirii fondurilor diecezeane din cari se susțin instituturile culturale și îndeosebi institutul teologic și preparandial.

Consistorul dela Oradea Mare cere partea sa legală votată de Ven Sinod două părți din cinci din venițele curate.

La cererea asta comisiunea de cenzurare recercă senatul epitropesc dela ambele consistoare pentru u elaborat referitor la natura și starea fondurilor diecezeane pentru susținerea școlilor noastre de specialitate. La astă recercare însă nu răspunde numai consistorul din Arad, iar celalalt consistor se scuză cu lipsa de acțiune, fiind toate la arhiva dela Arad.

Comisiunea epitropescă însărcinată cu redactarea elaboratului espune întreaga stare a lucrurilor cu precizitate. Constată înainte de toate că în vederea menținerii sânt dela capul lui nealienabile. Apoi ne spune că acoperindu-se toate trebuințele bisericești și culturale, precizate de sinodul diecezan venit curat, adecă prisosință nu este, căci din venitul curat înainte de toate se capitalizează 40 procente, abia restul 60 la sută este menit pentru acoperirea speselor cari totdeauna au întrecut aceste 60 procente, așa că la nici un caz nu există rest care ar fi să se împărțească cu consistorul orădan în raportul a două părți din cinci.

Sinodul la datele aceste răspunde cu concluzul că având în vedere mențiunea bine fixată a fondului, care este inalterabilă și constatând că nu este un venit curat propriu zis — cererile consistorului dela Oradea nu se poate satisface. La cuvântul în această chestie părintele Mangra, dar la motivările dlui S. Rai u și la deslușirile P. S. Sale nu reușește a altera concluzul Sinodului. Se primește propunerea comisiei.

Se cetesc acum socoșile Consistorului despre administrarea averii din Sânpetru.

Este o avere în care s'a depus un capital de 1.215.245 cor, 72 f.l. Acest latifundiu întins și mare parte mănos mulți îl considerau de o sarcină prea mare pentru sărăcia noastră și volau cu orice preț să se ocupe de el. Și părerea aceasta părea motivată cu deficitul ce a fost la început când se exarendase. Mai apoi însă după socoșile cumpănite se investise o sumă considerabilă de 90.887 cor. pentru a se putea lucra în regle proprie și regle proprie s'a validat. În decursul anului 1908 pe lângă egalizarea deficitului considerabil de vre-o 10.000 cor. se poate înregistra venit 7.86 la sută, din care abstrăgând procentele de 5% pentru fondul preotesc din care se împrumutase suma de cumpărare rămâne venit curat 3967 coroane, adecă 2.86 la sută. Este o constatare îmbucurătoare și dă deplină satisfacție celor ce au suferit imputări nemeritate pentru cumpărarea acestui bun. Raportul se ia la cunoștință.

Se trece acum la raportul comisiei de verificare. Referază Dr. Gh. Popa în chestia mandatelor preoțești dela Șiria și Lițova. La Șiria este protestată alegerea lui Vasile Popovici pe niște motive cari nu se pot lua în considerare față de dorința expresă a majorității, deci îl propune spre veșnic care.

La Voicu Hamsea însă se excepționează alegerea pe motivul că ridicându se sentința Consistorului mitropolitan la valoare de drept nu poate să fie ales deputat clerical fiind oprit dela altarul Domnului pe 5 ani. Propune deci anularea alegerii și alegere nouă.

Ambele propuneri se primesc. Urmează o pauză de 10 minute

În urma acesteia părintele Gorgia referază din încredințarea senatului școlar despre starea învățământului în întreaga dieceză.

Desaprobă procedura acestor învățători, cari folosesc la propunerea limbii maghiare manuale necenzurate de biserică.

Ne spune mai departe de 41 disciplinare, ale învățătorilor noștri. Apoi constată că internatul școlii de fete este puțin populat.

În institutul pedagogic contingentul elevilor scade neconținut.

S'a deschis noul magazin de modă pentru domni!

Róna Jenő,

magazin de mode și ghete

ARAD, Piața Andrassy 17, (casa Reinhart). Telefon 765.

Mare asortiment de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii, rufărie pentru bărbați, cele mai frumoase cravate și bastoane, pe lângă prețuri ficse și moderate.

Depozitul exclusiv a renumitelor ghete Stop

Rog să priviți vitrina. — Cu stimă.

Róna Jenő, fost 12 ani conducătorul magazinul fabrt. Turul.

De altfel constată că starea învățământului propriu zis e destul de satisfăcătoare.

Și vine la urmă cu următoarea propunere a comisiei:

La caz că organele administrative ale statului s'ar încerca să ceară școală de repetiție cu limbă maghiară se recercă Ven. Consistor se facă demonstrațiile la guvern.

În jurul acestui obiect se iscă viuă discuție între dl Oncu P. S. Sa, dl Dr. Opreanu și dl Goldiș.

Hotărâre se va aduce abia la ședința viitoare care se va ține mâine la orele 10 a. m.

Sinodul archidiecezan.

Duminecă s'a deschis în catedrala din Sibiu, în cadrele solemnităților obișnuite, sinodul archidiecezan. La orele 9 din zi s'a început liturghia, care a fost condusă de însuși I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Meșianu.

După liturghie s'a făcut chemarea duhului sfânt. În tot decursul serviciului dumnezeesc a cântat corul mixt supt conducerea dlui Timotei Popovici. Îndată după sfârșitul serviciului dumnezeesc, s'a prezentat la mitropolitul o deputațiune pentru a-l învinta să deschidă ședințele sinodului archidiecezan. Urmând acestei invitații I. P. S. Sa a deschis sinodul din sesiunea anului 1910, rostind o vorbire mai lungă, din care reținem partea dela vale:

Având eu convingerea — a zis P. S. Sa — pe care cred să o împărtășiți și d-voastră, că viitorul nostru depinde dela înaintarea credincioșilor noștri în cultură, precum înaintea și ceilalți compatrioți ai noștri, și că fără de asemenea înaintare nu vom putea suporta lupta de existență, ce se poartă cu armele minții luminate, că prin urmare fără luminarea minții nu vom putea ajunge viitorul la care aspirăm; iar de altă parte constatând fiind, că înaintarea neapărat de lipsă la existența noastră, o putem ajunge numai prin susținerea, dezvoltarea, întărirea și sporirea institutelor noastre culturale, de jos până sus: ni-se impune tuturor sfânta datorință, de a sprijini din toate puterile biserica noastră strămoșească întru împlinirea sublimiei sale misiuni culturale.

Spre scopul acesta Vă rog fierbinte, Domnilor, să luați și D-voastră asupra-Vă marea sarcină a apostoliei și să cereți, la toate ocaziunile bine venite, coajungere cu toți ai noștri din jurul d-voastră, pentru a-i sfătui, îndemna și îndupleca, să înțeleagă, până când n'ar li prea târziu: că dacă ceilalți compatrioți ai noștri, cari mai au și alte terene de cultură, folosesc cu mare însuflețire și terenul bisericilor lor, și aduc mari jertfe pentru cultura lor, atunci cu atât mai mult să facem noi aceasta. Noi, cari sântem mai înapoiați și avizați mai numai la terenul nostru bisericesc.

Să faceți, domnilor, pe toți să înțeleagă greutatea timpului, și să cugete ce ar fi de noi, dacă n'am avea nici acel teren, ce ni-l oferă biserica noastră, sau dacă nu ne am folosi de acel teren, pentruca așa și biserica noastră să-și poată împlini în măsură tot mai mare sublima ei misiune culturală.

Să facem, domnilor, pe toți ai noștri să înțeleagă, că este nu numai cea mai sfântă datorință, dar și cel mai mare interes al tuturor, începând dela Arhieriei până la preoții satelor, dela profesorii institutelor noastre superioare de cultură până la învățătorii satelor, dela cei mai de frunte inteligenți până la comercianți, profesioniști, plugari și alții, a sprijini moralmente și materialmente biserica străbună la împlinirea sublimiei sale misiuni. Căci nefăcând așa, ne-am periclitat viitorul și existența, prin ceace am păcătui greu și în contra noastră și a urmașilor noștri, și apoi ne-am mai atrage asupra-ne și o mare și grea răspundere înaintea lui Dumnezeu și a posterității.

Ședința I.

Vorbirea I. P. S. Sale a fost ascultată cu multă atențiune lăsând asupra ascultătorilor o impresie

covârșitoare. A impresionat cu deosebire partea, unde vorbește despre datorințele intelectualilor față de biserică și despre echoul slab pe care l-a stărnit în sufletele acestora, apelele, ce li s'au adresat întru sprijinirea bisericii. Cuvântul arhierului a fost acoperit cu strigăte de »Să trăiască«.

I. P. S. Sa numește notari ad-hoc pe deputații din cler: Mateiu Volleanu și Vasile Duma, iar dintre mireni pe deputații: Nicolae Sulică, Dr. Gheorghe Procs, Lazar Triteanu și Dr. Nerva Oncu. La apelul nominal răspund 34 deputați, prin urmare sinodul se poate constitui declarându-se capabil a lua concluze valide.

Prezidiul suspendă apoi ședința pentru câteva momente pentru a se alege diferitele comisii. Membrii desemnați în singuraticile comisii intrunesc aprobările unanime ale sinodului.

Deputații aleși dela sesiunea sinodală din urmă își prezintă credinționalele, cari dimpreună cu actele electorale se predau comisiei de verificare. Se prezintă apoi diferitele rapoarte consistoriale, cari se dau spre studiere comisiunilor competente.

Materialul ședinței prime exhaustat fiind, I. P. S. Sa anunță ședința viitoare pe Marți, la orele 10 a. m., în sala festivă a muzeului național și închide ședința la orele 11 și jum. din zi.

După ședința deputații sinodali în corpore s'au prezentat la I. P. S. Sa dl Arhiepiscop și Mitropolit, unde prin graiul vicariului Dr. Ilarion Pușcariu i s'au adus omagii de recunoștință sinceră pentru hărnicia și înțelepciunea cu care conduce naia bisericii prin valorile furtunoase ale zilelor noastre. I. P. S. Sa răspunde adânc mișcat și roagă pe dnii deputați să i stea în ajutor în lupta pe care toți avem datorință s'o purtăm pentru ridicarea poporului și întărirea bisericii. De aici dnii deputați s'au prezentat la domnul arhiepiscop și vicar arhiepiscopesc, dl Dr. Ilarion Pușcariu, un neobosit muncitor pentru înaintarea bisericii noastre, aducându-i-se mulțumite prin roșul deputatului Ioan Droc. P. Cuv. Sa a mulțumit călduros pentru semnele de dragoste și recunoștință ce i-se arată și cu această ocaziune.

Campania electorală.

Vărsare de sânge în cercul Moravița.

În numărul nostru de ieri am anunțat vărsarea de sânge din cercul Moraviței. Complectăm astăzi știrile de ieri rectificând înainte de toate numele comunei: vărsarea de sânge s'a întâmplat nu la Krakovce, cum s'a anunțat greșit, ci în comuna Marcovăț, comună românească cu 1600 locuitori, dintre cari peste 1400 români. Și morții sânt români, deasemenea și răniții.

O parte a presei ungurești a încercat să prezinte ciocnirea dintre alegători și jandarmi ca o urmare a ațitării naționaliștilor. Ancheta a constatat însă și până acum, că e vorba de un act de răzbunare a familiei Nicolaevici împotriva sergentului de jandarmi, care îi acuzase mai de mult cu un furt.

Maiorul Szerdahelyi, venit anume dela Seghedin pentru a hotărârea cazului, a constatat lucrul acesta din declarațiile martorilor cari sânt confirmate și prin declarațiile notarului comunal.

În comună a sosit o companie de soldați, cari n'au ce să facă, căci alegătorii români se poartă, cași până acum, foarte pașnic.

Insuflețirea în cercul Iosășelului.

Ziua de Duminecă a fost o zi de înălțătoare serbare pentru cercul Iosășelului. Candidatul partidului național român dl Dr. George Popa a parcurs în această zi comunele Dieci, Crocna, Holtmizeș, Feniș și Iosăș în mers adevărat triumfal.

Din Buteni candidatul a plecat dim. la orele 8 însoțit de cărturarul A. Caciuca, Stefan Peneș,

Dr. E. Costina, și fruntașii țărani Vasile Dancea, Petru Ruja, Ion Hallc, Ioan Coloja, Petru Bejan și Vasile Burza în trăsuri frumos împodobite cu gorun și flori.

În Dieci. La hotarul comunei candidatul Dr. G. Popa și suita au fost întâmpinați de 20 călăreți voinici din Dieci, îmbrăcați în veșminte sâr-bătorești și împodobiți cu frumoase țesături românești. În cântări și urale nesfârșite »să trăiască« a fost condus până la marginea comunei, unde a fost întâmpinat de fruntașii comunei în frunte cu inimosul și vrednicul învățator G. Precupaș, care îl salută pe lubitul candidat Dr. G. Popa și i asigură despre alipirea și dragostea comunei întregi.

D. Dr. G. Popa răspunde emoționat de primirea împozantă și mulțămeste vrednicilor Diecen, pentru însuflețirea cu care au intrat în lupta pentru biruința steagului pe care este scris binele și fericirea poporului și înaintarea neamului românesc.

Candidatul trece apoi în trăsura cu 4 cai a fruntașei familiei Pui, în care este dus până la sf. biserică, unde intră cu toții pentru a asista sf. slujbă.

După eșirea din biserică, întreg poporul se adună în piața din fața bisericii unde veneratul părinte Gheorghe Lupșa în cuvinte înălțătoare de inimă explică rostul luptei electorale și leagă la inima tuturor să fie credincioși tradițiilor acestui cerc, care a trimis în parlament români buni, aderenți al partidului naționalist român. Apreciază meritele candidatului Dr. G. Popa și apelează la sentimentul curat al poporului îndemnându-l să voteze cu toții cu lubitul candidat Dr. G. Popa.

Vorbește apoi în mijlocul unei însuflețiri nespuse candidatului Dr. G. Popa care desfășură pe larg programul partidului național român, accentuând îndeosebi greutățile și neajunsurile ce le îndură tocmai acest harnic popor dieceanu.

Face promisiunea că va lupta din răputeri pentru biruința programului și pentru îmbunătățirea stărilor.

Vorbirea a fost des întreruptă prin aprobări și aplaudată cu nesfârșite urări de »să trăiască«.

A mai vorbit dl A' Caciuca, însuflețim și dânsul poporul și dând instrucții cum să se poarte, ca însuflețirea de azi să se întrupeze la timpul său prin învingerea candidatului Dr. Gheorghe Popa.

De încheiere vorbește încă odată părintele G. Lupșa, mulțămind candidatului pentru călduroasa sa vorbire, și asigurându-l că în Dieci nu se va afla un suflet care să rățăcească.

Adunarea se încheie între aclamările mulțimei.

Candidatul și suita au fost apoi găzduiți la masa părintelui G. Lupșa și a fruntașului Petru Nan.

La Crocna. Din Dieci, candidatul, însoțit de suita sa și de călăreții din Dieci, precum și de numeroși fruntași din Dieci a plecat la orele 2 și jum. spre Crocna.

La hotarul comunei iată că se ivesc 30 călăreți din Crocna, cari împreună cu diecenii formează apoi un împozant banderiu, parcurând drumul spre Crocna în vesele cântări.

În mijlocul comunei aștepta adunată mulțime de popor, care la sosirea candidatului Dr. G. Popa izbucnește în aclamări de »să trăiască«.

Aici vorbește parohul Teodor Bodea, care într-o vorbire magistrală salută pe candidat ca pe cel mai aprig luptător pentru binele poporului și face promisiunea solemnă că alegătorii din comuna Crocna în frunte cu D-sa vor merge toți la urnă supt steagul partidului național și vor vota toți cu dl Dr. G. Popa.

Vorbirea sinceră și călduroasă a veteranului preot a făcut adâncă impresie asupra poporului adunat și oamenii lacrimiau de duioșie văzând atâta energie și dragoste, manifestată din partea părintelui lor sufletească față de lupta națională.

Vorbește apoi candidatul Dr. G. Popa, ducând însuflețirea la culme. Încă supt vorbirea candidatului sosesc alegătorii din Cil, a căror apariție stârnește nespuse bucurie, pentru că aceasta dovedește că nici chiar sătenii lui Almay nu țin cu el.

Adunarea se încheie prin o nouă vorbire a veteranului paroh T. Bodea.

La Holtmizes. In mijlocul însuflețirii nemărginite a poporului pleacă convoiul sporit acum și cu bravi cilanți spre Holtmizeș. Și aici a fost întâmpinat candidatul de un banderlu de călăreți și de mulțime de alegători în frunte cu bravul țaran Terenție Serb.

În fața bisericii aștepta cu dor mulțimea, care aclamează cu însuflețire.

Aici vorbesc dnii A. Căcinea și candidatul Dr. G. Popa, iar alegătorii fac promisiuni că vor ține tare și neclintii la steagul național.

Un șir nesfârșit de călăreți apar dispre Feniș și Iosași și iau în mijlocul lor trăsura cu 4 cai venită pentru a duce pe lubitul candidat la Iosași.

Cu Diecenii, Crocnanii și Holtmizeșenii banderul să sporise deja la numărul de 120 călăreți, ce-a ce dă un aspect pitoresc și fermecător.

La Feniș și Iosași. Intre hotarele Fenișului și Iosașului aștepta mulțime mare adunată din tot jurul. Aici candidatul Dr. G. Popa întâmpinat de corul școlărilor din Iosași, supt conducerea bravului învățător A. Ninu, și salutat de harnicul preot G. Costina din Iosași. Când trăsura Dnui Dr. G. Popa urca dealul, de pe o înălțime fete și femei aruncau potop de flori în trăsura. D-ra O. Costina a oferit candidatului un admirabil buchet de flori. Răsuna văzduhul de strigările »să trăiască Dr. G. Popa« eșite din mii de iepuri, bărbați, femei, copii.

O adevărată zi triumfală!

Adunarea s'a ținut în comuna Iosași supt poala colinei lui Buteanu, unde au vorbit frumos și înălțător Dnii G. Costina, Ioan Serac și Cornel Săbău, sfârșitul turneului din această zi a fost apogeul însuflețirii. Entuziasmat până la culme, candidatul G. Popa s'a întrecut pe sine în vorbirea ținută.

Convoiul a petrecut apoi pe candidat și suita sa până la Gurahonț, iar acolo s'au despărțit mergând fiecare la ale sale, ducând cu sine amintirea unei zile de adevărată sărbătoare națională.

Brav popor, care astfel știe să se însuflețească. Onoare fruntașilor și conducătorilor.

Înainte cu Dumnezeu și biruința nu va întârzia!

Din cercuri românești.

Năsăud. Împotriva guvernamentalului Ioan Ciocan, partidul național român a candidat pe Dr. Victor Onișor, avocat în Bistrița.

Vișeu. Partidul național-român a candidat pe Dr. Gavrița Iuga, avocat.

Sgșa. Partidul guvernamental a candidat la Sasca-montană pe baronul Duca de Cadar, — român, care a primit candidatura.

Dezertori.

Din **Ceica** ni se scrie că afară de cei amintiți în numărul nostru de Duminecă au mai luat parte la adunarea din Ceica, unde Mangra și-a rostit programul, și învățătorul **Nicolae Firu**, din Orade, **Victor Fildan**, directorul internatului din Beiuș, **Dr. Comșa**, medic în Sâmbăteșag, și preotul **Andrei Horvath** din Orade-Velența.

Român cinstit nu va asculta glasul acestor rătăciți.

Terorizări în cercul Beluș.

Despre terorismul ce-l desfășură administrația împotriva candidatului naționalist Dr. Vasile Lucaciu, lupta publică următoarele amănunte:

»Judele comunal din Câmpanii de sus: Ioan Pop Țilbe e suspendat dela primărie, — pe motivul, că a ținut Dumineca trecută, fără permisiune: adunare populară! Minciună! Dacă se întâlnesc pe sate, ca de obicei 4—7 oameni și se pun la povești, vorbind bine înțeles și de părintele Lucaciu — se zice, că au ținut adunare populară și toți participanții sânt expuși la maltratări. Pe acest motiv e dat în judecată și contabilul Ioan Petra, care Duminecă trecută angajase trăsuri pentru alegere în casa unul fruntaș din Gurani. Cu deosebire subpretorele Belcsay vrea să-și câștige merite, pentru a fi avansat de pretore. Solgăbiralele îi chiamă pe preoți supt diferite pretexte — asta a învățat-o dela fișpanul Miskolczy, care îi citează pe preoți direct la sine în »chestia congruel« (avem documente scrise, cu privire la aceasta) — și apoi îi presionează,

pe cari îi poate. Contra volnicilor acestora, cari prevestesc o campanie electorală din cele mai sălbatice — am demonstrat azi prin telegramă la ministrul de interne.

Poporul de altfel stă neclintit și credincios supt steagul național. Vom înfrunta ori ce mișelie!

Campania electorală în Sătmar.

Ni-se scrie:

În cercul electoral al Cărașului, com. Sătmar, candidatul național părintele Constantin Lueaciu și-a desfășurat programul a treia zi de Paști.

Candidatul pela orele 11 a. m. după serviciul divin a plecat din Culciul-Mare însoțit de preoții Vasiliu Tamaș din Gluagi, Ioan Târnovan din Culciul-mare și toți alegătorii români din Culciul-mare, Culciul-mic și Corod. La Lipau au descălecat la marele proprietar român Alexandru Stan, unde au fost primiți cu multă afabilitate și dragoste.

Adunarea s'a ținut la casa parochială, unde preoțimea, doi învățători și poporul adunat, vre-o 500 la număr, l-au primit pe părintele Lucaciu cu ovațiuni furtunoase. Adunarea a fost prezidată de d. Gheorghe Șuta, protopop.

Cel dintâi a luat cuvântul d. președinte recomandând pe d. C. Lucaciu.

Părintele C. Lucaciu la cuvântul și desfășură programul partidului național. Mai vorbește preotul Ioan Târnovan din Culciul mare, un înfăcțat naționalist și un adevărat apostol al culturii naționale în aceste părți expuse ale comitatului Sătmar.

Acesta a vorbit cu mult efect la inima poporului rugându-l să nu se lase ademenit, ci toți să țină la candidatul nostru, părintele Constantin Lucaciu.

Adunarea se încheie cu juruințe de solidaritate în lupta energetică.

O scrisoare deschisă a contelui Andrassy.

Cu prilejul retragerii sale dela Cașovia, contele Andrassy adresează azi alegătorilor de-acolo o scrisoare deschisă, în care invită pe alegători să nu sprijinească pe candidatul justhîst, deoarece:

»Nu trebuie sporit numărul unui partid, care și a pus de gând să rezolve chestiunea naționalităților în paguba națiunii ungurești și care nu se sfieste de o alianță cu astfel de partide cari atacă programatic caracterul național și unitar al statului. Alegătorii unguri să nu sprijinească pe d'alde *Kristoffy* și *Milan Hodza*.

În cursul zilei de azi contele Andrassy l-s'a mai oferit și candidatura din cercul *Nagy-mihály*.

Candidatura contelui Andrassy.

Fostul ministru de interne contele Andrassy văzând că n'are sorți de izbândă la Cașovia, s'a retras lăsând terenul justhîștilor. Orașul Cașovia se bucură de epitetul »cuibul curșilor«, cu toate acestea însă Andrassy fusese ales rîndul trecut cu unanimitate acolo. Azi vremile s'au schimbat, Cașovia rămâne iarăși la vechiul ei epitet și contele Andrassy își găsește refugiu pe latifundiuul său, la Töketerebes, unde s'ar putea oare să nu reușească.

Szász Pál la Bucium.

Se știe că în cercul Ighiului în contra lui Dr. Vajda candidat cu program guvernamentale Szász Pál, feciorul comitelui suprem din Alba-de-jos. Tinerelul acesta se vede că într-o bună dimineață s'a sculat cu piciorul stîng din pat, și s'a hotărît într'un ceas fără noroc să vie în Bucium să-și țină vorbirea de program. Bine înțeles în tot Buciumul — afară de jandarmi — nu mai este un suflet unguresc. Dar Pál nost și-a luat din Zlatna și de prin Aiud căți va domni de-a lui mai mici și mai mari, și în trăsuri scumpe, pe-o vreme neguroasă s'a trezit în Bucium, văsiind o primire strălucită cum i se cade unui fecior de vișșpan. S'au oprit la notarul comunal — român și el — și ca să țină formalitățile Pál a rămas la locuința notarului, iar domniul au venit la birtul unde aveau să țină adunarea. Protejatorului cercului s'a făcut părjol și trimetea pe vr-o trei bae-

țași s'adune »oamenele«, că nu era absolut nici un alegător, nici un român în sala destul de spațioasă. În urmă totuși văzând că nu vine nime, domniul cari au venit au plecat tot ei înapoi în deputăție să aducă pe domnișorul Páli. Fără o singură aclamare au intrat cu eroul zilei în sală, au închis grabnic ușile să nu le vadă oamenii rușinea suferită. Cu ei au mai intrat jurații comunali și o parte de antistie. Apoi vr-o 12 jandarmi cari au venit să ție ordinea, fiindcă pe drum nu era puiu de om au intrat și ei să mai împuțineze golul din sală.

Alegătorii și tot poporul s'a reținut cu totul dela această scofeală domnească. Trei vorbiri românești spun că s'au ținut, vorbiri într-o limbă pocită pe cari totuși ungușii din sală se făceau că le ascultă și le înțeleg. Dar în grabă se săturară de-a vorbi la păreți și n'au mai rămas nici berea să și-o beie — comandaseră vr-o patru butoaie. — Când au eșit din sală s'au trezit față în față cu vre-o 300 de buciumani, cari au așteptat liniștiți în prăvălia și cășile vecine. Cu urale nesfârșite de »Să trăiască Dr. Vajda« i-au petrecut pe domniul cari mergeau ca din pușcă spre locuința notarului. Șau luat două stegulețe ce le aduseră cu dâșii, s'au urcat în trăsuri și și s'au cam mai dus. Stegulețele însă nu le mai fălfăiră la întoarcere.

Alegătorii și întreg poporul s'au purtat cum nu se mai poate mai bine. Cercat-a protopretorele să mai ducă pe câte unul cu ei, dar în loc să reușească ș'a mai auzit și buchile.

Astfel în prăvălia vecină cu localul de adunare, era o grămadă de buciumani curioși să vadă ce s'o întâmpla. Vine protopretorele și le spune: »cine mai vrea să vină, vie acum. Mai încolo se închide ușile«. Da un român de ai noștri îi spune: »Pentru noi domnule nu-i târziu nici mâne că sântem de-aici«.

Iar când au ajuns domniul, plouați ca vai de ei la capătul buciumului dululdu s'ar fi exprimat că »a naibii să fie când și-a mai pune piciorul în Bucium«.

Coresp.

Di Dr. Ion Sârbu renunță la Caransebeș.

Di Dr. Ion Sârbu a trimis dnu Dr. T. Mihali următoarea telegramă:

Gelozia (?) și împotrivirea cărturarilor din partea locului mă fac să renunț de astădată la candidatura în cercul Caransebeșului, cu care m'ați onorat, cu toate că am dragostea poporului și siguranța izbândeii. Mulțumesc rezervându-mi drepturile pentru viitor. Cer publicarea depeșii, neschimbată. Mulțumesc călduros poporului,

Dr. Sârbu.

Un plașiat.

Domnului E. Brumar.

În foia »Foaiei Poporului« Nr. 16, apărut de sărbătorile Paștilor, citesc cu multă plăcere și cu fiorii primelor mele încercări — poezia: »Dimineața învierii«. Mă uit de grabă la iscălitură, să găsesc inițiala A. — sub care umilit subscrisa am publicat o asemenea poezie, înainte cu doi ani în »Familia Română«, redactată pe atunci de d. Lucian Bolcaș în Budapesta. Dar ce surprindere! Poezia e iscălită, negru pe alb: E. Brumar...

Nu se poate! Caut numai decît »Familia Română« Nr. 8—9 din 1908 și citesc:

Dimineața învierii.

Lucafărul pe boltă abia măi licărește
Ș-aurora dimineții sfoasă ne zimbește.
Incrementit pămîntul a stat o iarnă 'ntreagă
Ci azi își ia podoabe cu cerul să se 'ntreacă.
Străluce țintirimul de sute de lumini
S'aude glas de toacă... Sculați-vă creștini!
E ziua învierii! Din zile cea mai mare...
Din turnuri de biserici străbate 'n depărtare
Al clopotelor sunet. Veniți să ne'nchinăm
Pe Cel ce dă viață în psalmi să-l laudăm...

Să'nalță în văzduhuri cucernicele cinturi
Mirosuri de tămîie se-mprăștie prin vinturi
Tresare în candelile prinosu 'nvăpăiat
Răsună vers din strane: Hristos a înviat!...
Natura se trezește din starea-i visătoare
Tăcută își îmbracă vestmint de sărbătoare;
Sfințită este firea ce'n murmur ne'ncetat
Șoptește'n farmec dulce: Hristos a înviat!...
Iată acum și poezia din »Foaia Poporului«

Dimineața învierii.

Lucașfârul pe boltă abia mai licărește
Și aurora dimineții sfioasă ne zimbăște
Incrementit pământul a stat o iarnă întreagă
Ca azi să-și ia podoaba cu cerul să se întreacă
Străluce jintirimele de sute de lumini
S'aude glas de toacă... Sculați-vă creștini!
E ziua învierii! Din zile cea mai mare!
Din turnuri de biserici străbate'n depărtare
Al clopotelor sunet. Veniți se ne-nchinăm
Pe cel ce dă viață cu toți să-l laudăm!...

Să-nalță în văzduhuri cucernicele cînturi
Mirosuri de tămîie să împrăștie prin vînturi
Tresare'n candelii sfinte prinosu 'nvăpăiat
Răsună vers din strană: Christos a înviat!...

Natura se trezește din starea-i visătoare
Tăcută își îmbracă vestmînt de sărbătoare
Sfințită este firea ce'n murmur ne'ncetat
Șoptește'n farmec dulce: Christos a înviat!...

Constat că ai avut bunăvoința de a-mi face trei corecturi. Bată-te bruma să te bută, d-le Brumar!

Ce gusturi ciudate poți avea. Mă miră cum nu ți-a venit în gînd să plagiezi ceva din Goga, Coșbuc sau alt poet mai de seamă; cel puțin din I. U. Soricu. (El e deprins cu astfel de isprăvuri). Sînt poezi aceștia, cari scriu perfect și te scutesc de orice osteneală de a le face corecturi. Vezi, ce cuminte a fost Maria din Selagiu. A copiat »Mustrearea« de Despina din doscă'n doscă și — s'a iscalit.

De ce te încurci D-ta să plagiezi o poezie care mai reclamă și îndreptări și a cărei modestă autore nici nu îndrăznește barem să se subscrie cu numele întreg? Nu știi D-ta că aceste sînt totdeauna semne că ai a face cu începători, pe cari o s'ială îndreptătită, precum și nesiguranța dacă aceia ce scrie e și bine scris, îi oprește să iese la lumină?... Dar în fine bine, rău, știu atît, că această »Dimineața învierii« am scris-o eu.

Imprejurarea că acum după doi ani, pentru corectura de trei cuvinte — te subscrii D-ta, nu-mi prea vine la socoteală. După ce însă I. U. Soricu a fost atît de galant, încît nu s'a supărat pe Maria din Selagiu fiindcă era femeie, de ce m'aș supăra eu pe D-ta presupunînd că ești bărbat.

Și fiindcă între sufletele noastre văd oarecare apropiere de gusturi și idei — am putea fi chiar prietini, dacă pe viitor, cînd te mai cuprind frigurile de poet îți vei bate nițel capul, cum să înjghebezi singur o poezie fără să plagiezi pe alții.

Să cel.

Aurelia Pop.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 11 Maiu n. 1910.

— **Cometa lui Halley.** Mult a mai dat de vorbit și cometa lui Halley. Sînt mulți în Italia cari au frică de moarte, cu ocazia trecerii pământului prin coada sa, și multe sînt vorbele cari se fac pe socoteala acestei comete.

Dar ca cititorii să-și poată face o idee pînă la ce grad poate să influențeze pe oameni un fapt extraordinar cum este această cometă, vă comunic această curiozitate, publicată de ziarul »Il Secolo XIX« din Genova:

Un funcționar postal din Spezia, Benedetto Sparzi, a scris numitului ziar că o găină a sa, a ouat un ou pe a cărui coajă se vede foarte clar cometa lui Halley. Oul a fost fotografiat.

Dacă n'o fi vre-o glumă!

De Lună încoace noaptea între orele 2—3:15 în partea dinspre apus răsărit meazăzi se poate vede și la Arad cometa. Nucleul cometei pare ceva mai mic ca al lucașfârului, iar coada are o lungime cam de 20—25 metri și

strălucește frumos alb, întocmai ca argintul.

— **Moartea generalului Bădulescu.** Din București ni se scrie: Duminecă noaptea a încetat din viață generalul de rezervă Bădulescu, senator și vechlu membru al partidului liberal.

Generalul Bădulescu este născut în anul 1847 la 1 Ianuarie. A intrat în școala militară la 12 Mai 1864 și la 12 Mai 1866 este sublocotenent. A făcut campania din 1877—78 cu gradul de maior. În urmă a studiat dreptul luându și licența dela facultatea din București. A fost comisar regal pe lângă tribunalele militare din capitală. La 30 Martie 1900 și a retras din armată cu gradul de colonel în rezervă. În alegerile din Mai 1901, a fost ales la colegiul al II-lea senator al cărui reprezentat a fost și în această sesiune.

A fost decorat cu ordinele »Steaua României și insignele pentru militari, cari au luat parte în război și Coroana României.

— **Scotus Viator la Agram.** Cunoscutul publicist englez Scotus Viator care a vizitat în ultimul timp Dalmația, se află la Agram, unde adună date pentru studiul său asupra situației politice și culturale a slavilor dela sud.

— **O interpelație a deputatului croat Supilo.** Din Agram ni-se telegrafiază: În ședința de azi a șaborului, deputatul Supilo a interpellat guvernul în chestiunea expoziției artistice internaționale ce se va aranja în 1911 la Roma. Intre paviloanele acestei expoziții adică, nu l-s'a rezervat Croației unul separat, ci obiectele trimise din Croația se vor expune în pavilionul Ungariei. Guvernul nu și-a dat încă răspunsul.

— **Regele Suediei în România.** Din București ni-se anunță că Regele Gustav al Suediei va sosi mâine, Miercuri, seara la Sinaia, unde va sta pînă la 20 Mai n.

În timpul șederei sale în România, Suveranul Suediei va vizita împrejurările Sinaiei, însoțit de Suveranul României.

La București Regele Suediei nu va merge de astădată.

— **O nouă catastrofă pe Murăș.** Abia câteva zile înainte apele răsvrăite ale Murășului au sfărîmat câteva plute isbindule de digurile podului nou ce se edifică în Arad. În urma acestei nenorociri s'au iust măsuri ca circulația pe Murăș să fie pentru cîtăva vreme oprită. Azi dimineață însă cu toată opreliștea câteva plute se apropiau venind din susul apei. La strigătele oamenilor de pe mal cele cari veneau din urmă au tras la țarm, una însă a fost apucată de curent și isbindu-se de picioarele podului s'a răsturnat și a trîntit pe cei doi cărmaci în apă. Cu mare greu au putut să scape de înec, urcându-se pe picioarele podului. Au venit îndată autoritățile cu oamenii cari au încercat să desfacă pluta din încheieturi și s'o urce la mal.

S'a dat apoi de nou ordonanța ca circulația pe Murăș să fie interzisă de toate autoritățile de pe mal.

— **Doliul Angliei.** Se telegrafiază din Londra: Regele Greciei nu va lua parte la funerariile regelui Eduard. Conform avizurilor primite pînă azi, dintre domnitorii din Europa vor lua parte în persoană împăratul Wilhelm apoi regii din Danemarca, Spania și Portugalia. Văduva țarevnă va pleca din Londra încă înainte de ziua înmormântării. Regina Olandei, Vihna, va fi

reprezentată la funerarii, de cătră bărbatul ei, principele Henrich. Înmormântarea va avea loc, după cum s'a anunțat, Vineri în 20 Maiu.

— **Hymen.** Anușia Cizmaș din Gurba și Dr. Ioan Ursu, avocat avocat în M. Radna Logodîi. Felicitările noastre.

— **Explozie pe un vapor.** Din Göttsborg vine știrea că cazanul unui vapor ce circula pe râul Götaelf a explodat, omorînd doi matrozi, și rănind o mare parte din personalul de serviciu. Mulți dintre cei de pe bord au dispărut fără urmă. Martorii oculari ai catastrofei spun că ar fi fost aruncați în aer.

— **O escrocherie mare.** Din Roma ne scrie corespondentul nostru: O escrocherie foarte ingenioasă s'a făptuit în dauna jefuiților din Turin, escrocherie care merită să o împărțăm cititorilor noștri.

Un necunoscut, care zicea că se chiamă Durando, s'a prezentat preoților jezuiți Di San Marzano și Fiuld, directorii unui institut din Turin, spundu-le că ar vrea să plaseze în institutul lor pe un copil de 12 ani, ai cărui părinți morți în Trasvaal i-au lăsat o mare moștenire. Împreună cu copilul, Durando spunea că va lăsa în grija celor doi călugări și averea moștenită.

Cei doi primară. Durando o plecat, și a spus că o să se întoarcă în curînd să isprăvească învoiala. Într'adevăr după 4—5 zile, Durando se prezentă la institut întovărășit de un alt necunoscut, care zicea că este unchiul copilului și după ce se învoia asupra condițiilor, spuse că peste 15 zile o să se întoarcă cu copilul; pînă atunci însă zise că dă ca garanție o parte din suma ce se cuvine ca moștenire copilului. Într'adevăr, necunoscutul scoase din buzunar două plicuri și într'unul se vedea un bilet de Bancă de o mie de franci. Pe urmă ceru voie să se ducă la hotel să aducă și restul. Durando în lipsa unchiului, a stat de vorbă cu cei doi călugări.

Unchiul nu a întârziat mult, și se întoarse în institut cu un geamantan, îl deschise și scoase din el o cutie de fier, în care era un plic plin cu valori — așa zicea dînsul. Cu banii nu trebuie să glumești! Pentru aceasta, unchiul a rugat pe călugări să fie ei bani copilului și ca să fie și mai sigur ca valorile acelea vor fi păstrate bine, i-a rugat să puie la olaltă și banii lor.

Ce și-o fi zis călugărul? Probabil că s'a gândit că nu este păcat să puie la un loc bar sfinției sale cu banii unui laic, și fără cea mică bănuială, puse în același cutie frumoasă sumă de 246.000 de franci în titluri la purtător.

Unchiul a închis cutia, a băgat-o în geamantă și a încredințat acesta în grija părintelui Di San Marzano.

Atunci Durando zise că nu mai era nevoie să lase și geamantanul, deoarece cutia era închisă, și cum călugărul a găsit dreaptă părerea aceasta, unchiul a deschis geamantanul, a scos cutia, a dat-o în mîinile călugărului și i a spus că peste 15 zile o să vie cu bătațul.

S'au salutat cordial și au plecat. Au trecut 15, apoi 20, apoi 30 de zile, dar nici unchiul, nici copilul nu s'au mai văzut.

Atunci călugărul a chemat un lăcătuș și a deschis cutia, pe care a găsit-o plină cu jurnale vechi.

Pungașii aveau în geamantan două cutii la fe și după ce au pus banii călugărului într'una, i-a dat pe cealaltă.

În urma reclamației călugărului, poliția a isbutit să aresteze pe cei doi escroci, și au fost condamnați, dar banii nu s'au mai găsit.

— **Promoții.** În 7 Mai au fost promovați la facultatea juridică din Cluj *doctores juris* dd. David Bleahu, Silviu Maior, Dr. Gheorghe Ganea și I. Bollă. Felicitări.

Fotografierile cu electricitate a lui

DAJKOVITS

Pe timp înourat și întunecos sînt cele mai acomodate.

— »Saspalota« în Oradea-mare — Nagyvárad.

— **Necrolog.** O telegramă din Tinca ne anunță decedarea avocatului de acolo Dr. *Isaia Ardelean* întâmplat azi, după grele suferințe. Inmormântarea va avea loc mâine Miercuri, în cimitirul din Tinca.

Fie-i țărâna ușoară.

— **Cutremurul din Costarica.** În urma cutremurului ce a avut loc zilele trecute în orașul Cartago s-au pierdut viața o mie de oameni și dintre clădiri numai două case de lemn au rămas întregi. Din Newyork vin știri alarmate referitor la catastrofa. Numărul morților se urcă la două mii patrusute, sau scos de supt dărâmături patru sute de cadavre. Paguba atinge cifra de 130 milioane. Intreg ținutul suferă de foame.

— Din Atena, d. Aron Cotruș ne trimite următoarele versuri, pe cari i le-au inspirat frumusețile Eladei.

I.

Gondolele plutind pe apă
Se duc în legănări spre mal,
Eu stau gândind la tîni copilă
În umbra unui portocal.

II.

Și-ai vrea să fi și tu aicea
Părtașe dulcelor dureri,
Să fim supt lună 'n pacea nopți
Noi singurii gondolieri.

Agitația ofițerilor din Grecia. Din Atena ne anunță consiliul militar superior a hotărît ca 73 de ofițeri superiori și inferiori să fie îndepărtați din armată. Această măsură a provocat o mare agitație.

Ofițerii loviți prin această măsură au trimis regelui, la Corfu, o telegramă prin care îl roagă a nu confirma hotărârea consiliului.

Sâmbătă noaptea o deputațiune de 12 ofițeri s'a prezentat la ministrul de războiu Zorbas care care a refuzat s'o primească. Deputațiunea a pătruns însă în birou cu forța și ofițerii au declarat că nu sînt dispuși a primi cu liniște îndepărtarea lor din armată. Ei au amenințat chiar pe ministrul de războiu.

Zorbas a declarat că nu se poate reveni asupra hotărîrii luate de consiliul superior.

Primul ministru a promis că va examina de aproape chestiunea.

Dr. A. Crăciunescu terminând sezonul de iarnă în Abbazia, a întreprins o călătorie de studii la băile de nord ale monarchiei (Marienbad, Franzensbad, Karlsbad, Trencsén, Pöstyén) de unde se va reîntoarce în 15 Maiu st. n. la *Băile Erculane* (l. Mehadia) spre a-și continua practica medicală.

Când eumpărați ochelari, adresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai în interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seferfreund Sándorné, din Khy-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binseie, ochiane, barometre de prima calitate. Reparaturile se fac cu pricepere și grabnic.

— **La Librăria »Tribuna« și Librăria Diecezană din Arad se află de vânzare ilustratela balul costumat din Arad. Prețul 50 fileir bucata.**

Pentru 60 de fileiri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chiar treuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiul de drojii și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. *Burger Frigyes*, farmacist în Cluj—Kolozsvár.

Cronica socială și artistică.

Teatru român în Sibiu, citim în «Tel. român»: «Com. sec. din Sibiu a »Societății pentru fond de teatru» a organizat Duminecă o reprezentație teatrală. S'a jucat o premieră, drama în 3 acte »După șase ani» a dlui Iuliu Enescu. A fost o reprezentație izbită, a cărei reușită o atribuim mai ales jocului na-

tural și armonios al celor trei distinși artiști dela Teatrul Național bucureștean. Doamna Alice Sturdza, dnii Petre I. Sturdza și C. Mărculescu, — cel din urmă a recitat și celebrul monolog al lui Hamlet «A fi, sau nu a nu fi», — sînt puteri care se pot prezenta pe orice scenă de teatru. Artiștii și autorul au fost mult aplaudați și sărbătoriți din partea safei pline a teatrului sibian. Diletanții noștri dșoara Mimi Popescu, domnii I. Dordea A. Gușu, N. Peicu, F. Capășină, s'au ținut binișor».

Transmitem tinerului autor felicitările noastre sincere.

ECONOMIE.

Recolta Ungariei în 1909. Ministerul de agricultură a publicat de curând datele definitive asupra recoltei anului 1909. Conform acestor date în 1909 s'au produs în Ungaria grâu de toamnă 29.79 mil. măji metr. în valoare de cor. 795.3 mil.; grâu de primăvară 1.07 mil. măji metr. în valoare de K 217.1 mil.; săcară 11.18 mil. măji metr. în valoare de K 206.1 mil.; cartofi 40.94 mil. măji metr. în valoare de K 193.6 mil.; ovăs 13.39 mil. măji metr. în valoare de K 189.5 mil.; năp de zăhar 25.93 mil. metr. în valoare de K 51.9 mil.; năp de nutreț 59.03 mil. măji metr. în valoare de K 78.7 mil.; tutun 0.72 mil. măji metr. în valoare de K 28.3 mil.; cânepă 0.50 mil. măji metr. în valoare de K 31.6 mil.; pepeni 3.61 mil. măji metr. în valoare de K 23.— mil.; varză 9.29 mil. măji metr. în valoare de K 44.8 mil.; fasole 1.10 mil. măji metr. în valoare de K 20.1 mil. și în 91.25 mil. măji metr. în valoare de K 7.— mil.

Valoarea totală a recoltei anului 1909 este evaluată la rotund K 3 și jumătate miliarde.

Nou institut de bani. Sub firma: »Decebal«, institut de credit și economii soc. pe acții în Deva o nouă întreprindere financiară, care este continuarea însoțirii noastre »Hunedoara«, aceasta hotărînd în ultima sa adunare generală llicuidarea.

Societatea s'a înființat pe 100 de ani cu capital social de cor. 60.000 împărțit în 600 acții a cor. 100.

Direcțiunea este compusă din dnii: Dr. Alex. Moldovan, totodată director executiv; Gh. Ghila, Francisc Hoszu Longin, George Popovici, Alexandru Petreu, Romul Cutcan, Dr. Cornel Moldovan, Valeriu Candrea, Dr. Aurel Vlad și Dr. Virgil Olariu.

Comitetul de supraveghere se compune din 5 membri iar cu dreptul de firmare au fost investii Alex. Moldovan jun. și Dionislu Ardelean.

Piața grânelor din Aradul-Nou

6 Maiu 1910.

S'a vîndut azi:			
grîn 300 mm.		10:80—	11:80
orz mm.		6:10—	—
ovăs mm.		6:50—	—
secară mm.		7:60—	—
păpușol 400 mm.		5:30—	5:40

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 6 Maiu 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Orîn nou			
De Tisa — — — — —		26 K.	90
Din comitatul Albet — —		27	» 05
De Pesta — — — — —		26	» 80
Băuățănesc — — — — —		26	» 40
De Bacica — — — — —		26	» 40
Secară de calitatea I. — —		16	» 80
Orzul de nutreț, calitatea I.		14	» 75
Ovăs de calitatea I. — — —		14	» 90
Oncuruz — — — — —		11	» 70

Posta Administrației.

Ioan Costa, F. Bator. Am primit dela d-voastră 6 coroane ca abonament pe semestrul al II-lea 1910.

»Dr. V.«, Cluj. Mai aveți de plătit 6 coroane la abonament.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare: *M. Sadovlanu*: Crășma lui Moș Precu à 2 cor. 10 fil. porto.

Din biblioteca »Minervei« à 30 fil.

Nr. 76. I. Boteni. În zile de vacanță.

Nr. 77. Iwan Turgenjeff: Apele primăverii, volumul I. Traducere de I. Constantinescu (Dela-baia).

Nr. 78. I. Constantinescu, vol. II.

»Avel tragedie din popor« în 4 acte și 2 tablouri, după un manuscris găsit a 1 coroană plus 5 fil. porto.

Dimitrie Onciul: »Românii în Dacia Tralană« până la întemeierea principatelor (Cheslia română) à 1 cor. + 10 fil. porto.

Proza ediția II-a de V. Alecsandri Cor. 2— **Mormântul unui copil** ed. II a de M. Sadoveanu Cor. 2.

Din biblioteca *Minerva*:

Nr. 73 *Suflete stinghere* de L. Marian 30 fil.

Nr. 74 *Conovalow*, de Maxim Gorchi 30 fil.

Nr. 75 *Siberiana* de Xavier de Maistre 30 fil.

Din bibl. teatrală:

Nr. 9 *Electra*, tragedie în 5 act. de Sofocle 35 fil.

»Viața Rom.« Nr. 1 și 2 à 2 Cor.

»Luminisuri«, poezii de A. Stavri à 2 Cor.

»Schite și amintiri« de D. D. Pătrășcanu à 2 cor.

»Viforul«, dramă în 4 acte de B. Delavrancea Cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Povestiri alese de Ion Dragoslav Cor. 0.55 plus 10 fil. porto.

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din

călătorie . . . . . » 2—

Dr. E. Babeș: *Diagnoza* . . . . . » 3—

A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă

(op. premiat) . . . . . » 1:50

A. O. Maior: *Bibliot. copiilor*, vol. II. » 1:60

» » » v. III și IV. » 1—

Isidor Ieșan: *Românii din Bosnia și*

Herțegovina în trecut și prezent . » 1:50

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de

Buteasa, schiță biografică . . . . . cor. 1.—

A. Mirea, *Caleidoscop*, v. II. Pr. cor. 1.50.

H Balzac, *Moș Goriot*, trad. de R. Baltag, pre cor. 2.—

E. Lovinescu, *Viața și opera lui Grigor Alexandrescu*, pr. cor. 2.—

P. Cerna, *Poezii*, pr. 2.—

Radu Rosetti, *La capătul pământului*. Note din călătorie, pr. cor. 2.—

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cărnățarie
Sibiu-Nagyszeben, Reispargasse 8.

Recomandă specialități de prima calitate de cărnați, slănină și articlii de cărnățarie, precum carne fină (kaiserfleisch), cîrnat, slănină cu alu, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă măieși și sîngerete, specialități de măieși și sîngerete, paștete de carne și caș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, ș. a.

La comănde mari prețuri reduse.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comănde sunt a se adresa la firma de mai sus.

Un scrietor asă aplicare momentană în cancelaria avocatului — **Dr. Gheorghe Popa, Buteni (Buttyin).** Reflectanții să se adreseze lui.

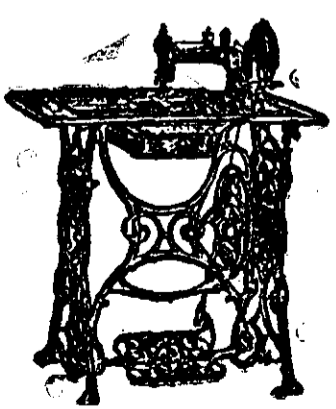
Medic român în Karlsbad.
Dr. ENEA NICOLA
KARLSBAD,
sa mutat în casa „Billroth” lângă Sprucei.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficanți mijlocește
Herzog Sándor
ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

Nimeni nu zice că sunt frumoase petele în față!
— Să le îndepărtăm dar cu —
HALIFLOR cremă con tra petelor.
O cutie 1.50 Cor.
Nenumărate scrisori de recunoștință. Se găsește în droguerii, farmacii și prăvălii de cosmetici. ori. O pregătește Haliflor & Comp. Londra și Paris.
Depozit principal pentru Ungaria:
Lányi & Draut, dro-gerie Budapest, IV, Koro nah.-u.10.

Profit mare
își pot procura **Agenți sârguitori. Funcționari etc.** Off. sub **B. S. Nr. 100** la administrația acestei Gazete.

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,
atelier de mașini de cusut și biciclete în **TEMESVAR,** strada **Merczi 4.**

Are magazin de mașini de cusut **PFAPP** de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de **Goarne.** Prețurile se pot solvi și în rate.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon. Telefon nr. 459. — Preț-curent gratuit. —

SLEPÁK A.
orologier, aurar și giuvaergiu în **Marosvásárhely, Széchenyi-tér nr. 43**
Mare depozit de tot felul de orloage de buzunar, de părete, atrnătoare precum și tot felul de giuvaericele de aur și argint. Reparări de orloage și giuvaericele se efectuează prompt. — **Giuaere vechi de aur și argint** le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi. —

Stațiunea balneară Bogdarigós, cott. Timișului, 7 k.m. depărtare de Charlottenburg pe linia Timișoara-Radna-Lipova. Stație de telefon în localitate. E bine ca la gară trăsurile să se comande din vreme. Având în vedere situația geografică, e un admirabil loc de cură climateric și balnear, și apa are mare efect contra **junghiturilor, răcelei, reumatismelor și bolilor de nervi.** — În stabiliment e medic și farmacie permanentă. Lămuriri se dau în **Bogdarigós** telefon 27 și în **Timișoara-fabrică** la farmacistul: **NÁGELE ANTAL** Telefon 322. — Deschiderea la 1 Malu. Sezonul ține până la sfârșitul lui Sept.

MEGYERI IMRE
văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în **ALBA IULIA Gyulafehérvá. Széchenyi-u.** (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

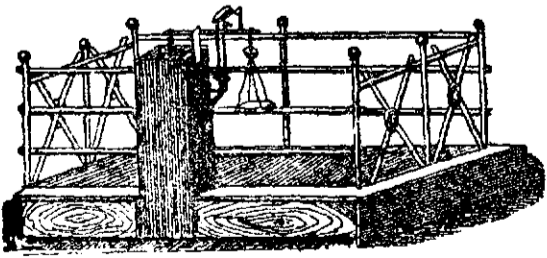
Invenție nouă!
Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, maoină excelent orzul, cucuruzul și grăul, se învârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.
Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru **destacarea sămânței** de lucernă și trifoiu de mânat cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de imblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula
fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini
ORADEA-MARE (Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

S'au ieftinit cărbunii.
Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!
100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.
Róth József mare neguțator de cărbuni
Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.
Pentru fabrice, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Prima fabrică de cumpene și greutăți din Brașov.
PAUL WIDMANN
Brașov-Brassó, **Korház-u. 62.**

Recomandă tot-felul de: cumpene și cântare, balanse-zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. — Serviciu conștițios.

Se primesc reparări și autenticări din nou.

Atrag atenția onoratului public asupra atelierului meu de **spălătorie și culorare chimică** existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta. Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.
Kolozsvár
Str. Paris 5. Telefon

KRAUSZ HENRIK

Budapest, IV, Veres Pálné-u. 40.

Trimité mașini de prima calitate SINGER pentru 30 fl. cu suveică centrifugală 40 fl., mașini de cusut centralbobin 45 fl., mașină de cusut cu 6 sertare și suveică în roată pentru 55 fl., mașini centralbobin cu suveică capitară — pentru 65 floreni. —

Biciclete cu totul noi 50 fl., cu frână liberă ieftine, cu bani gata.

Vanzătorii au scadență la preț, prospecte la dorință se trimit gratuit și fr. Serviciu conștințios.

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente **cuțite de buzunar** cu tăș englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuji e pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cărnări, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, precum și articlii mănultor. — Recvizite de masă din Alpaca și pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. — —

Primul Institut sudungar de auritură artistică a lui **E. I. SPANG**

sculptor și auritor

TEMESVÁR - Erzsébetváros
strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur în București, și cu alte medalii de argint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— **iconostasuri, altare** —
amvoane, jertfelnicuri, —

primește renovarea și aurirea iconostaselor vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și a tot felul de lucrări în — — bransa aceasta. — —

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină sursă de cumpărare a totfelul de orologe de buzunar și de părete și oroloage deșteptătoare, precum și articlii optici.

Prăvăliile de obiecte de aur și argint signate oficios.

Inele de logodnă după măsură.

Toate lucrările de bransa aceasta se execută cu specialitate, garanță și cu prețuri ieftine.

Fabricație proprie.

La o haină de primăvară sau vară se cere **un cortel elegant și modern** sau un **en-tout-cas.**

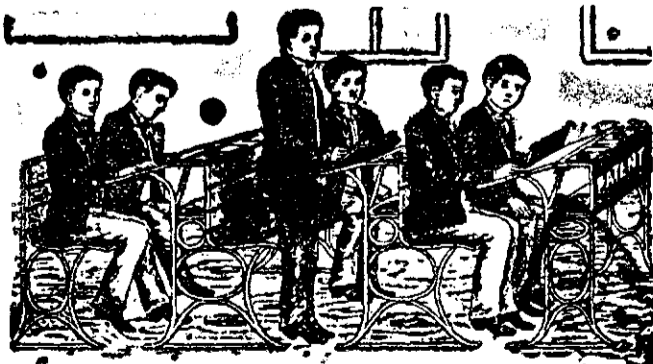
Firma:

Th. Schmidt

Sibiu (Nagyszeben) Reispergasse 7,

ofere cel mai bogat asortiment de modele admirabile și culori moderne frumoase, în execuție solidă, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Serviciu solid. Reparaturile se fac ieftin și grabnic.

Comande prin postă prompt.

Cele mai moderne **mobile de fier și aramă** și cele mai practice **bănci igienice de școală** și mobilarea locuințelor, hotelor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

STEIN MIKLÓS

fabrică de tăiat pile

Oradea-mare — Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. - Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

ROTH JÓZSEF

măestru de sculptură în piatră,

Segesvár, Seilergasse

Recomand on. p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de

Monumente de morminte,

din diferite marmoră granit, syenit, labrador și piatră tare de arină, etc.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucruri de zidărie, ce cad în bransa mea. Schițe și preliminară de spese stau fr. la dispoziție.

Picturi academice decorative proprii.

Adolf Gündisch

văpsitor de chenare și auritor în

Saggasse 28. Sibiu-Nagyszeben. Bachgasse 8.

Se recomandă pentru văpsirea a orice fel de firme atât din lemn, tinichea sau pânză, cât și cele mai frumoase firme de sticlă, deasemenea primește renovarea și colorarea radicală a iconostasurilor, stranelor, tribunelor etc. marmorarea sau aurirea lor cu culori de aur veritabile, cari își păstrează fața. De-aseemenea se primește pe lângă prețuri culante, — restaurarea artistică a tablourilor vechi. —

Să sprințim industria locală și din țară.

Comandele din provincie se efectuează prompt și conștiințios.

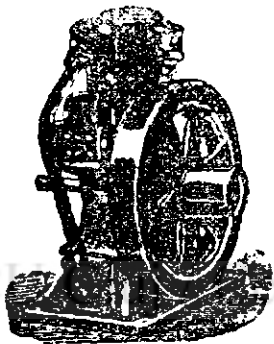
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818.

Atelierul special de reparat al renumitei firme:

SCHMEREK & SZABÓ

Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articii tehnici. Filite magnetice. Unsoari. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818.

Fondată în 1885.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de ciornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Právălia: V., strada Váczl nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciornice de turn, școli, castele și cazarme, primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, prospect face gratuit și trimite porto-franco ori cui.

Primul atelier ardelenan aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

ZOMBOR SANDOR

ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri-utca nr. 26, un atelier pentru instrumente medicale,

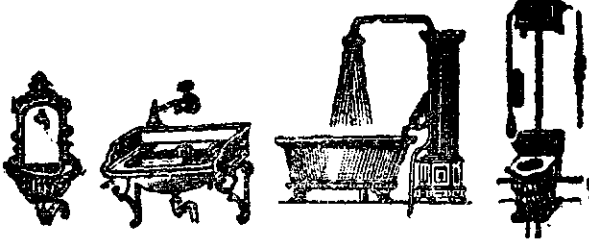
conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de bransă aceasta și primese și repararea, - ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

operație și pentru examinare, după apuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios. —

ATENȚIUNE.

Primește orice lucruri de tinichigiu ș. a.: învelirea coperișelor, turnurilor, teraselor, instalări de apaducte, aranjarea cabinelor de baie, — latrine și canaluri, de asemenea și orice lucru aparținător acestui ram; imbinări de canale și curățitor, etc. etc. reea Toate aceste lucruri se efectuează solid și foarte ieftin.

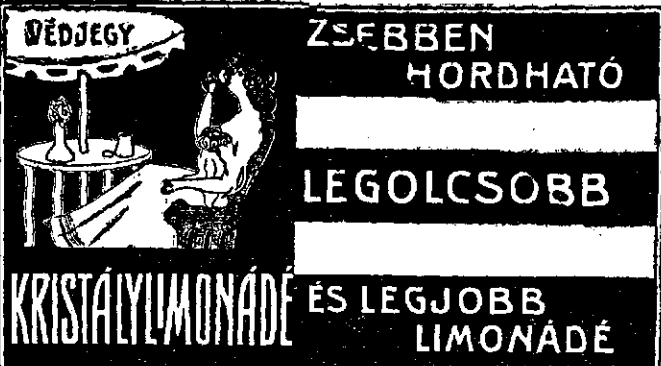

AVIS!

Pentru arhitecți și antreprenori e tot aici depozit de var de Vlădeni, stins și nestins, să vinde în cantități după trebuință și foarte ieftin. Cu deosebită stimă:

Max Ruck, tinichigiu, instalator și vânzător de var în Nagyszeben, Heiden-gasse 9.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar, e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice právălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — — fabrica de limonată Kristály a lui — —

KERTESZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCJAR ROMAN DIN BUCUREȘTI

LISTA

De scrisurile funciare 4% și 5% eșite la sorși la tragerea 22-a și a 57-a făcută în ziua de 9/22 Aprilie 1910. Aceste scrisuri sunt eșite la sorși cu cuponul de Ianuarie 1911 și se vor plăti al pari (sută în sută) la Cassa Societății cu începere dela 1 Iulie st. n. 1910.

4%			5%														
à 5000 lei	à 1000 lei	à 100 lei	à 5000 lei							à 1000 lei							à 100 lei
105	167	622	105	3033	7503	15594	54612	1002	5308	8145	14619	34734	53263	63571	75448	89962	207
115	177	642	125	3053	7523	25605	54622	1012	5318	8155	14629	34774	53273	63581	75458	89972	217
125	187	662	135	3063	7533	25615	54642	1022	5328	8175	14639	34794	53283	63591	75478	89992	257
145	192		145	3073	7553	25625	54662	1023	5338	8185	14649	35901	53293	64226	75498	83707	267
155	512		155	3083	7563	25635	54692	1032	5358	8195	14659	35911	53609	64236	75802	93717	277
165	522		165	3506	7573	25655		1033	5368	8587	14669	35921	53619	64266	75812	93737	237
185	542		175	3509	7683	25665		1042	5378	8597	14679	35931	53629	64276	75822	93747	297
470	552		185	3516	7606	25675		1043	5388	9302	14689	35941	53639	64286	75842	93757	4605
480	572		195	3519	7616	25685		1053	5398	9312	14699	35951	53649	64296	75852	93767	8536
490	582		706	3526	7626	25695		1072	5801	9332	21300	35971	53669	64503	75862	93797	8556
1004	592		716	3529	7636	28508		1073	5811	9342	21310	35981	53699	64513	75872	94625	8566
1014	1307		726	3536	7646	28528		1082	5821	9362	21320	35991	54107	64523	75892	94635	8586
1024	1317		736	3536	7656	28568		1083	5831	9372	21340	39506	54117	64533	76205	94645	8596
1044	1327		746	3549	7666	28578		1092	5841	9513	21350	39516	54127	64543	76215	94655	9205
1054	1337		756	3556	7676	28588		1093	5851	9523	21360	39526	54137	64553	76225	94665	9216
4511	3205		776	3566	7686	28598		1121	5861	9533	21370	39536	54147	64563	76235	94675	9226
4521	3215		796	3596	7705	29210		1131	5891	9543	21380	39546	54157	64573	76245	94685	9266
4531	3225		1004	4905	8715	29220		1141	6109	9553	21390	39556	54167	64701	76255	94695	9276
4561	3235		1014	4915	8725	29230		1161	6119	9563	27612	39566	54177	64711	76275	95800	9236
4571	3245		1024	4925	8735	29240		1171	6129	9573	27622	42207	54187	64721	76285	95840	16909
4581	3255		1034	4945	8745	29250		1205	6179	9583	27632	42217	54197	64731	76295	95850	169 9
4591	3265		1064	4955	8755	29260		1225	6189	9593	27642	42227	54904	64741	79134	95370	16629
	3275		1074	4965	8785	29270		1233	6199	10002	27652	42237	54914	64751	79164	95880	16939
	3285		1084	4975	8795	29280		1275	6301	10012	27662	42247	54924	64771	79174	95890	16949
	3295		1094	4985	8805	29290		2702	6321	10022	27672	42257	54934	64781	79194	97504	16959
			1512	4995	8815	34501		2722	6331	10032	27682	42267	54944	65226	81503	97524	16959
			1522	5202	8825	34521		2732	6341	10042	27692	42277	54954	65246	81513	97534	16969
			1532	5212	8835	34531		2742	6351	10052	28100	42287	54964	65256	81523	97564	16979
			1542	5222	8845	34541		2752	6371	10062	28110	42297	54974	65266	81533	97594	16999
			1552	5232	8855	34551		2762	6381	10072	28130	42419	54994	65276	81543	98615	24706
			1562	5242	8865	34561		2772	6391	10082	28140	42429	55704	65296	81553	98825	24716
			1572	5252	8875	34571		2792	6405	10092	28150	42439	57203	68905	81563	98635	24746
			1582	5272	8885	34581		3240	6415	10103	28180	42449	57213	68915	81573	98655	24756
			1592	5282	9206	34591		3250	6425	10113	28190	42459	57223	68925	81583	93665	24766
			2504	5292	9216	35706		3260	6445	10133	30305	42479	57233	68935	81593	98675	24776
			2514	5415	9226	35716		3270	6455	10153	30315	42489	57243	68945	85106	98685	24796
			2524	5435	9236	35726		3280	6485	10163	30325	42499	57253	68955	85108	98695	
			2534	5445	9256	35736		3503	6495	10183	30335	51001	57263	68965	85116	100301	
			2544	5455	9266	35746		3513	7003	10193	30345	51011	57273	68975	85118	100311	
			2554	5465	9276	35756		3523	7013	11103	30365	51021	57283	68995	85126	100321	
			2564	5475	9286	42531		3533	7023	11113	30375	51031	57293	69812	85136	100331	
			2574	5495	10503	42541		3543	7043	11123	32101	51051	58705	69822	85138	100341	
			2584	6605	10513	42551		3553	7053	11133	32111	51061	58715	69832	85146	100361	
			2594	6616	10523	42561		3563	7963	11143	32121	51071	58735	69852	85148	100381	
			2859	6626	10533	42571		3573	7073	11153	32151	51091	58745	69862	85156	100391	
			2869	6636	10543	42581		3583	7083	11163	32161	53103	58765	69872	85158	101200	
			2879	6646	10573	42591		3593	7093	11183	32171	53113	58775	69882	85166	101210	
			2889	6656	10583	46000		4305	7906	11193	32181	53123	58785	69892	85168	101220	
			2899	6676	10593	46019		5101	7916	12605	32191	53133	58795	70601	85176	101230	
			2905	6686	15504	46029		5111	7926	12615	32419	53153	61385	70611	85178	101249	
			2925	6696	15514	46089		5121	7936	12625	32429	53173	61395	70621	85186	101250	
			2945	6906	15524	49973		5131	7946	12635	32439	53193	63501	70631	85188	101260	
			2955	6916	15534	49983		5141	7986	12645	32449	53203	63511	70641	85196	111546	
			2975	6926	15544	49993		5151	7996	12655	32459	53213	63521	70651	85 98	111556	
			2985	6946	15554	53667		5161	8105	12675	32479	53223	63531	70681	89902		
			3003	6976	15564	53677		5171	8115	12685	32489	53233	63541	70691	39912		
			3013	6986	15574	53697		5181	8125	12695	32499	53243	63551	75418	89922		
			3023	6996	15584	54602		5191	8135	14609	34704	53253	63561	75428	89952		

DIRECȚIUNEA.